

SLUŽBENI VJESNIK MOSTARSKO - DUVANJSKE I TREBINJSKO - MRKANSKE

B I S K U P I J E

Mostar, 1984. godine, br 1/84.

S a d r Ź a j:

PORUKA BISKUPA ORDINARIJA SVEĆENSTVU, ČASNIM SESTRAMA I VJERNICIMA
ZA USKRS 1984. GODINE

DOKUMENTI SVETE STOLICE

- Poruka Svetog Oca za Korizmu 1984. 1
- Odgojne smjernice za ljudsku ljubav..... 2
- 21. svjetski dan za duhovna zvanja 3
- Povelja o pravima obitelji 4
- 18. svjetski dan sredstava društvenog priopćavanja..... 5

BISKUPSKA KONFERENCIJA JUGOSLAVIJE

- Odredba o liturgiji Kvatri i Prosnihdana 9
- Odredba o prelaznim normama za novi Kodeks14
- Poklon - pjesmarice - Vijeće za migraciju BKJ15
- Priopćenje za tisak proljetnog zasjedanja17

OKRUŽNICE BISKUPSKOG ORDINARIJATA MOSTAR

- Dvodnevno savjetovanje proširene komisije za Međugorje.....18
- Blagoslov i posveta ulja na sveti Četvrtak20
- Anticipacija uskrsene vigilijske20
- Ovgodišnji kanonski pohod župama i dijeljenje sakramenta potvrde mladeži21
- Odredbe BKJ o proslavi svetkovine sv. Petra i Pavla.....22
- Nije odobrena redukcija misa "pro populo".....22
- Ovlast binacija i trinacija.....23
- Neka liturgijska upozorenja24
- Svršetak Svete Jubilarne Godine Otkupljenja.....24
- Euharistijski kongresi25

IN MEMORIAM, VIJESTI, KRONIKA...

- + don Stako PULJIĆ, župnik gradački26
- + fra Vencel KOSIR28
- + fra Bonicije RUPČIĆ28
- + Marko ZRNO29
- Dom duhovnih vježbi u Opatiji(raspored).....30
- Imenovanja i premještanja.....31
- O oprostima i dispensama po novom Crkvenom Zakonu31

Izdaje Biskupski ordinarijat Mostar za isključivu upotrebu
svećenika Mostarsko-duvanjske i Trebinjske biskupije!
Odgovara: Mons. Pavao ŽANIĆ, biskup
Umnoženo vlastitim strojem!

PORUKA BISKUPA ORDINARIJA SVEĆENSTVU, ČASNIM SESTRAMA I VJERNICIMA ZA
USKRS 1984. GODINE

Draga braćo svećenici, redovnici, redovnice, dragi Božji narode!

Želim Vam svima sretan Uskrs. Želim Vam da svi u duši doživite onu radost koju je osjetila Blažena Djevica, Isusovi apostoli, pobožne žene i svi koji su za Isusom propetim žalili i plakali. Tako nam svake godine Uskrs dolazi poslije drame Velikog Petka, poslije stravične muke i smrti našega Spasitelja.

Nu, ova godina je bila 1950. od kalvarijskog događaja i našeg otkupljenja. Papa nas je pozvao, Crkva nas je pozvala pred godinu dana da taj jubilej proslavimo približavanjem i dubljim upoznavanjem žrtve našega Spasitelja i činjenice našeg otkupljenja. Otkupljeni smo "ne zlatom ni srebrom, nego dragocjenom krvlju Krista nevinoga i neokaljanoga Jaganjca" (1 Pt 1,19), kako nam govori apostol Petar. Ta činjenica i taj jubilej je poziv da se obratimo i da se ponašamo kao oni kojima je glava Krist, a mi udovi njegova tijela. Sa ovim jubilejem našega otkupljenja je povezana i euharistijska godina u kojoj našim kongresima slavimo presveto Tijelo našega Spasitelja koji se u svakoj svetoj misi, u svakoj svetoj pričesti ponovno za nas dariva i moli Ocu nebeskom. Kad bi bilo potrebno Isus bi za nas opet ponovio krvavu Kalvariju, ali jer to nije potrebno, on ponavlja nekrvnu u misi.

Braćo i sestre!

To su duboke tajne našeg otkupljenja, Isusove smrti i uskrsnuća. One nas pozivaju da umremo grijehu po sakramentu ispovijedi i uskrsnemo na novi život. Taj novi život, to naše uskrsnuće moralo bi biti vidljivo za sve koji nas promatraju. Naši pradjedovi su pred 13 stoljeća odbacili i pokopali staroga čovjeka i obukli se u Krista, u kršćanstvo. Tko tu slavnu povijest promatra ne može ne vidjeti ni zaniijekati da smo kršćanski katolički narod i da nam je povijest i domovina obojena svjetlom vjere u Isusa Krista.

Danas smo mi predmet pozornosti naših suvremenika, a promatrat će nas i suditi i buduća pokoljenja. Naša legitimacija ne bi smjela biti drukčija od prošlih 13 stoljeća: otkupljeni krvlju nevinog Jaganjca, nova stvorenja, oni koji žive u vjeri i nadi uskrsnuća. Neka se to vidi i osjeća u svim našim župama, u svim obiteljima, u svim srcima. Još jednom: SRETAN VAM USKRS!

Vaš biskup Pavao

+ *Pavao, biskup*

Čestitci se pridružuje i nadbiskup Petar!

**MOSTARSKO-DEČANJSKA
I TREBINJSKA BISKUPIJA
BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR**

Broj: 410/84. Dne 11.04.1984.

Ova Poruka našega Ordinarija neka se pročita vjernicima na svim misama na Uskrs ove godine!

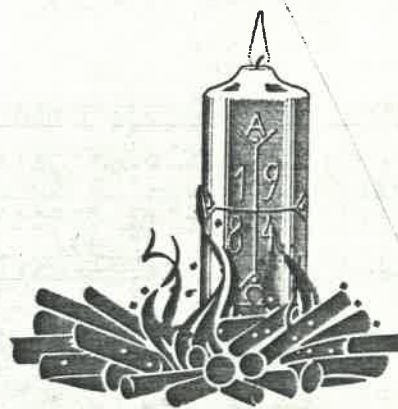

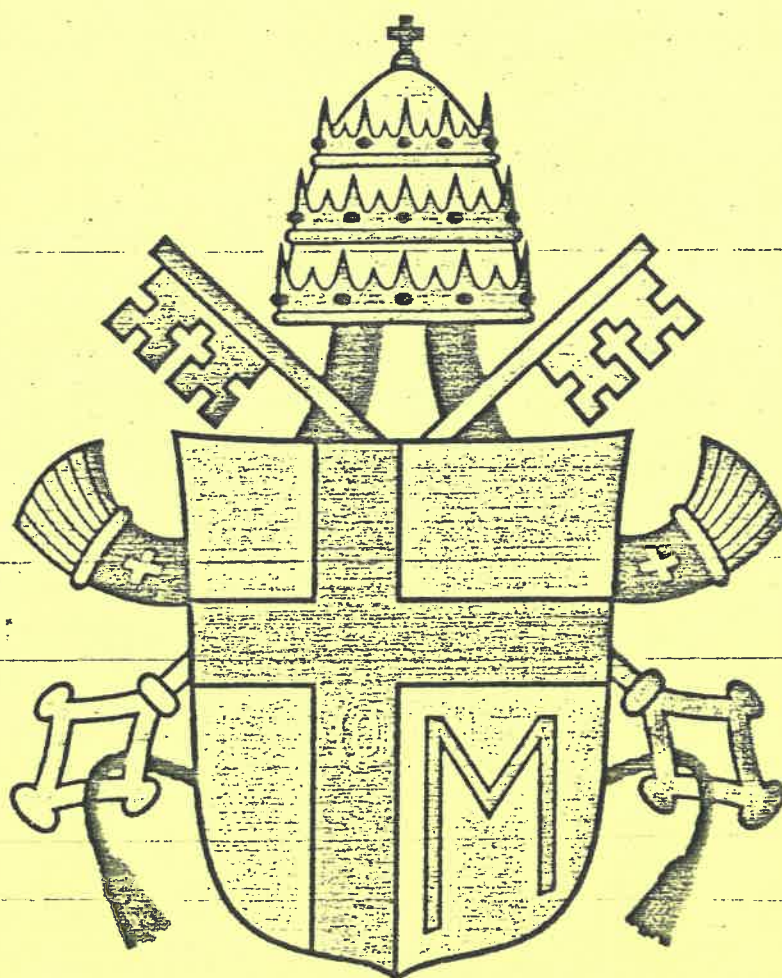
ORDINARIJAT

RESUREXIT DOMINUS, ALLELUIA!

SRETAN U S K R S SVIM ČITAOCIMA
NAŠEGA VJESNIKA ŽELI OSOBLJE
BISKUPSKOG ORDINARIJATA
M O S T A R

Dokumenti Sv. Stolice

PORUKA SVETOG OCA ZA KORIZMU 1984.

Draga braćo i sestre u Kristu:

Koliko li smo puta čitali i čuli potresne riječi dvadeset i petog poglavlja Evanđelja po sv. Mateju: "Kada Sin Čovječji dođe u svojoj slavi..., reći će: ... Dođite, blagoslovljeni Oca mogega... jer bijah gladan a vi mi dadoste jesti,...!"

Da, Otkupitelj svijeta glada u svakoj gladi svoje ljudske braće. On trpi s onima koji ne mogu nahraniti svoje tijelo: s narodima koji su žrtve suše ili loših ekonomskih uvjeta života, s obiteljima koje su pogođene nezaposlenošću ili nesigurnošću zaposlenja. Pa ipak, naša zemlja može i mora hraniti sve svoje stanovnike od male djece do starijih osoba, kao i sve radnike.

Krist isto tako trpi s onima koji opravdano gladaju za pravdom i poštivanjem svojega ljudskog dostojanstva, s onima koji su lišeni svojih osnovnih sloboda, s onima koji su napušteni ili, što je još gore, izrabljivani u svom siromaštvu.

Krist trpi s onima što čeznu za pravednim i sveopćim mirom, koji je razoren ili ugrožen tolikim sukobima i ludačkom i besmislenom trkom u naoružanju. Zar smijemo i zaboraviti da svijet valja graditi a ne razarati?

Jednom riječju, Krist trpi sa svima koji su žrtve materijalne, moralne i duhovne bijede.

"Bijah gladan a vi mi dadoste jesti..., bijah putnik i primiste me, bolestan i pohodiste me, utamničen i dodoste k meni" (Mt 25, 35-36). Svakom od nas bit će te riječi upućene na Dan Suda. No, već sada, one nas opominju i sude.

Davanje od onoga što nam je suvišno, pa čak i od onoga što nam je potrebno ne proizlazi uvijek spontano i dragovoljno iz našeg srca. Upravo zbog toga valja imati oči neprestano bratski otvorene i uperene prema osobi i životu naših bližnjih, valja u samom sebi njegovati i poticati glad i žeđ za davanjem, za pravdom i mirom, kako bismo mogli doista prijeći na djela koja će dati svoj doprinos pomoći teško pogođenih osoba i naroda.

Draga braćo i sestre! U ovo korizmeno vrijeme Jubilarne godine Otkupljenja, obratimo se i opet, pomirimo se iskrenije s Bogom i sa svojom braćom! Duh pokore, davanja i posta očitovat će se u konkretnim činima, na koje će vas sigurno pozvati vaše mjesne Crkve.

"Neka svatko dadne kako je srcem odlučio, a ne sa žalošću ili na silu, jer Bog ljubi vesela darivaoca" (2 Kor 9, 7). Taj je poticaj sv. Pavla Korinćanima vrlo aktualan. Neka svatko uzmogne iskusiti duboku radost nad podijeljenim kruhom, nad gostoprimstvom ponuđenim strancu i putniku, nad pomoću pruženom siromašnima, nad pronađenim radom za nezaposlene, nad časnim i hrabrim izvršavanjem vlastitih građanskih i staleških dužnosti, nad mirom koji se proživaljava u svetištu obiteljskog ognjišta i u cjelokupnom društvenom životu! Sve je to Ljubav Božja na koju se moramo obratiti. Ljubav je to nerazdvojiva od usluga što ih često moramo hitno pružiti svojem bližnjemu. Poželimo da bismo zavrijedili čuti kako nam u posljednji dan Krist govori da smo Njemu učinili ono dobro što smo ga učinili najmanjemu od njegove braće!

SVETI ZBOR ZA KATOLIČKI ODGOJ
1. studenog 1983.

ODGOJNE SMJERNICE ZA LJUDSKU LJUBAV

Sveti Zbor za katolički odgoj izdao je 1. studenog 1983. dokument, u kojem su donešene osnovne smjernice za seksualni odgoj. Izrađen je naporom radom od više godina, i njime je Sveta Kongregacija dala svoj doprinos da se udovolji pozivu Sabora u deklaraciji o kršćanskom odgoju: "Djecu i mladiće treba potpomagati - uzevši u obzir napredak psihologije, pedagogije i didaktike - da skladno razvijaju svoje fizičke, moralne i intelektualne sposobnosti, kako bi postepeno postigli savršeniji osjećaj odgovornosti da svoj život neprestanim naporom pravilno usavršavaju i idu za pravom slobodom, hrabro i odlučno svladavajući zapreke. Prema dobi razvoja neka im se dade pozitivan i pametan seksualni odgoj...(GE 1).

Sveta Kongregacija potiče Biskupske konferencije da promiču jedinstveno djelovanje roditelja, kršćanske zajednice i odgojitelja (škole) u tom prevažnom djelovanju za budućnost mladeži i za dobro društva. Poziva na međusobno povjerenje u tom odgojnom zadatku, ali i na veće poštovanje prava i nadležnosti u pogledu potpune kršćanske formacije.

Seksualni odgoj je često veoma jednostran, a još češće posve krivo usmjeren. Plodovi takvog odgoja beru se na svakom koraku. Ovaj će dokument biti od posebne pomoći svim kršćanskim roditeljima, odgojiteljima i vjeroučiteljima i na tom delikatnom i prevažnom polju, koje također spada u velike planove Božje mudrosti, dobrote i ljubavi.

Ovaj dokument u izdanju KS-dokumenti 69 dostavili smo svim župskim uredima.

ORDINARIJAT

SVETA KONGREGACIJA
ZA KATOLIČKI ODGOJ

Br: 54/84/1

Rim, 1. prosinca 1983.

Predmet: priprema 21. svjetskog dana
molitve za duhovna zvanja
dne 13. svibnja 1984.

- Preuzvišenim predsjednicima
Biskupskih konferencija
- Velečasnim i mnogopoštovanim
predsjednicima udruženja re-
dovničkih poglavara i pogla-
varica
- Odgovornim upraviteljima se-
kularnih instituta

Eminencijo!

Preuzvišeni!

Velečasni redovnički poglavari i mnogopoštovane
redovničke poglavarice

Poštovani voditelji sekularnih instituta!

Slobodni smo priopćiti vam, da će se 21. Svjetski dan molitve za
duhovna zvanja slaviti 13. svibnja 1984., na četvrtu nedjelju poslije Uskrsa.

Ovo priopćenje se daje u zajedničkom dogovoru s nadležnim uredima
Sv. Stolice: sa Kongregacijom za istočne Crkve, za redovnike i sekularne in-
stitute i sa Kongregacijom za evangelizaciju naroda.

Molimo preuzvišene predsjednike Biskupskih konferencija da ovo jave
preuzvišenim dijecezanskim biskupima, predsjednicima nadležnih biskupskih ko-
misija i direktorima nacionalnih ureda za duhovna zvanja.

Istovremeno upućujemo molbu predsjednicima udruženja redovničkih po-
glavara i poglavarica i voditeljima sekularnih instituta da obavijeste poje-
dine redove, kongregacije i institute na području svog udruženja o ovoj inici-
jativi.

Cilj svjetskog dana molitve koji se već proširio po cijelom svijetu
jest briga za duhovna zvanja: ova svrha se objašnjava u porukama, kojima se
pape svake godine obraćaju cijeloj Crkvi.

Prema uputi papa trebao bi ovaj svjetski dan za duhovna zvanja biti
prije svega javno svjedočanstvo i akt poslušnosti prema zahtjevu Gospodina:
"Molite Gospodara žetve da pošalje radnike za svoju žetvu" (Mt 9, 38;
Lk 10, 2);, on predstavlja vrhunac neprekidne molitve i potkrepljuje primat
milosti kod brige za duhovna zvanja.

Svjetski dan molitve pruža istovremeno svim vjernicima priliku za
razmišljanje i spoznaju "osnovnog problema Crkve", kako je to naznačio Sv.
Otac. Proslava svjetskog dana molitve je ujedno prikladan trenutak da se po-
zove naročito mlade ljude neka se otvore Božjem pozivu spremnošću otvorenog
srca i da ga slijede.

Iako Crkva cijeni sva zvanja, na dan molitve prije svega misli na zvanja Bogu posvećenog života: poziv svećeničkoj službi i đakonatu; poziv redovničkom životu u svim oblicima (muški i ženski redovi i kongregacije, kontemplativni i apostolski život, redovnički svećenici i braća); poziv na život u apostolskim zajednicama; poziv na život u sekularnim institutima sa mnogostrukim nizom njihovih funkcija i članova; pozivi na misionarski život u preciznom značenju misije "ad gentes".

Kao i uvijek, svjetski dan molitve ima svoj najznačajniji trenutak u slavlju Euharistije pod vodstvom biskupa ili drugih dušobrižnika, uz veliko učešće vjernika, naročito mladih ljudi.

Za vrijeme svjetskog dana molitve pokrenut će se i razviti razne vrijedne inicijative: susret biskupa s omladinom; sati molitve; osobna svjedočanstva; tjedan ili čak i mjesec duhovnih zvanja (npr. od svjetskog dana molitve do Duhova); intenzivirana kateheza o zvanju svećenika i redovnika; primjena masovnih medija i drugo. Vrijednom se pokazala inicijativa da se odabere godišnja tema, koja se orijentira na papine poslanice i na nužne potrebe svake dotične zemlje ili mjesta.

Svima koji su poslali Sv. Stolici izvještaj ili dokumentaciju o inicijativama i iskustvima za vrijeme prošlog svjetskog dana molitve izražavamo svoju iskrenu zahvalnost.

Unaprijed zahvaljujemo predsjednicima Biskupskih konferencija, dijecezanskim biskupima, redovničkim poglavarima i poglavaricama, voditeljima sekularnih instituta, direktorima nacionalnih i dijecezanskih ustanova za duhovna zvanja za sav trud koji će uložiti suglasno intencijama Sv. Oca i za dobro cijele Crkve za pripremu i održavanje 21. Svjetskog dana molitve.

Sa izrazom iskrenog štovanja i bratske povezanosti ostajemo
odani vam

William kard. Baum, v. r.

+ J. Ortas A., tajnik

U izdanju Kršćanske sadašnjosti KS-dokumenti 68 izašla je

PDVELJA O PRAVIMA OBITELJI od Svete Stolice predložena svim osobama, ustanovama i predstavnicima vlasti nadležnima za poslanje obitelji u suvremenom svijetu od 22. listopada 1983. godine.

Ovaj dokument dostavili smo svim župnim uredima s nadom da će svima moći biti od koristi u pastoralnom radu sa obiteljima naših vjernika.

ORDINARIJAT

PAPINSKO VIJEĆE

ZA SREDSTVA DRUŠTVENOG PRIOPĆIVANJA

18. svjetski dan sredstava društvenog priopćivanja

(Nedjelja, 3. lipnja 1984.)

T E M A

"Sredstva društvenog priopćivanja kao pomoć
susretu između vjere i kulture"

Neki izražavaju skepsu s obzirom na kulturne mogućnosti sredstava društvenog priopćivanja. Drugi sumnjaju u temelju, da li se cijeli intenzitet kršćanske vjere može prenositi preko sredstava priopćivanja.

Kulturno posredstvo sredstava društvenog priopćivanja Crkva je međutim prihvatila; ona priznaje medijima "da su elementi s pravom prvenstva u modernoj kulturi" (Communio et progressio, br. 49). Zahvaljujući povećanoj razmjeni koja se obaljšava ovisno o zahtjevima i potrebama svake pojedine kulture (ondje br. 51) u velikoj raznolikosti priloga (ondje br. 50) i s produkcijama visokog umjetničkog i kulturnog nivoa (ondje br. 53) omogućava se sve obuhvatniji susret kultura (ondje br. 95), a time se pridonosi njihovom obogaćenju (ondje br. 50).

U praksi mogu se u principu ustanoviti dva odstupanja: jedno izazvano banalitetom raznih emisija, koje vode do kulturnog niveliranja; drugo pokušajem kulturne prevlasti ovisno od bilo čijeg interesa. U međunarodnim organizacijama, kao npr. UNESCO, postali su si svjesni toga fenomena (usporedi Ivan Pavao II., toruka prigodom svjetskog dana 1983., br. 4: AAS 1983, s. 575-576; Oss. Rom.,).

Funkcija sredstava društvenog priopćivanja više je puta prikazana u odnosu na kršćansku vjeru: nju se promatra kao pravo svijeta na istinu (Pio XII., audijencija od 11. srpnja 1946.; Ivan XXIII., Pacem in terris, br. 12; 2. Vat. koncil, Inter mirifica, br. 12); kao dužnost i zadaću priopćivatelja da objavi vjeru; kao posebni nalog da se vjeru nagovješta medijima "sa krovova", te da se evangelizira najudaljenije skupine ljudi (Pavao VI., Evangelii nuntiandi, br. 45); kao mogućnost da se ujedini život Crkve s njezinim apostolskim djelovanjem (Pavao VI., Fructibus multis); kao poziv na suradnju cijelog Božjeg naroda u dijalogu s modernim svijetom (Communio et progressio, br. 125).

S obzirom na te namjere putokaze konkretna situacija prisiljava nas da ustanovimo, kako se masovni mediji nalaze usred drame naše epohe, naime "loma između Evandjelja i kulture" (Pavao VI., Evangelii nuntiandi, br. 20).

Svi članovi Crkve, na prvom mjestu laici, izričito su pozvani da se suoče s ovom činjenicom, da su odgovorni i pozvani snagom svoje karizme mijenjati ovu situaciju (usporedi Ivan Pavao II., Audijencija za biskupe Australije, 11. studenog 1983.). Upravo to je odlučujuća točka teme za svjetski dan sredstava društvenih priopćivanja 1984.

Možemo se pitati, da li ovaj lom između vjere i kulture nema kao lošu posljedicu "uzajamno negativno gledanje", i to upravo u riječi i slici, u jeziku informacije i priopćenja, koje nam mediji mogu ponuditi. Nisu li se sredstva društvenog priopćivanja možda zato otudila kulturi, a zatvorila prema religiji, da bi izbjegla ovu konfrontaciju? Sve troje - sredstva društvenog priopćivanja,

kultura i vjera - proigrali su vrijedne mogućnosti: vjera se više ne navješta svima, kulturi je ispražnjen njezin unutarnji sadržaj, sredstvima društvenih priopćivanja otete su obje gornje funkcije, da bi se ograničila na čisto komercijalne ili političke interese i strategije.

Na taj način ishlapljuje dodirna točka između vjere i kulture, a na svakoj stepenici ljudske zajednice raspada se moralni kvalitet. Dok se pokušava izbjeći sve moralne tabue (koje se okrivljuje da kulturu odvođe u smislu religije na stramputice), dobivaju konačnu nadmoć drugi tabui - na štetu dostojanstva i slobode ljudske osobe. Nekim priopćavateljima, na sreću, postao je jasan ovaj nedostatak životne suradnje zbog materijalnih probitaka ili zbog predrasuda, koje ih izoliraju od najboljega, što čovječanstvo može ponuditi: od kulture koja je otvorena vjeri i njezinim konkretnim čudorednim opcijama u službi čovječanstva. Time borba postaje zajednička borba i ohrabrujuća akcija u kojoj neće nedostajati simpatije za one koji djeluju u sredstvima priopćivanja.

Ako je navještanje vjere temelj apostolata medija, tada se ono ne može ostvarivati izvan kulture i kultura: na to podsjeća izričito Drugi vatikanski koncil (*Gaudium et spes*). Iznošenje vjerskih činjenica ne znači ograničavati se na senzacionalne aspekte događaja (što nije svojstveno dinamici vjere), nego time se ostvaruje otkrivanje dubokih izvora kulture, koji su zbijeni u vjerskom nasljeđu i u religioznom načinu gledanja: identitet naroda, izvori umjetnosti, literarna svjedočanstva... sve do velikih religioznih tekstova čovječanstva i do kršćanskih utjecaja koje su pokazali i prakticirali veliki i pravi mistici Evanđelja. Mlade generacije našeg današnjeg svijeta pokazuju svoju naročitu želju za tim "izvorima" koje može "umnožiti", "obogatiti" i prikazati u "produkciji" pomoću sredstava društvenih priopćivanja; mediji bi mogli pedagoški voditi prema tim "izvorima" i prema njima formirati i oblikovati pomoću informacije, koja bi tako stvarno postala platformom za susret svakog ljudskog iskustva, bilo da je unutra ili vani, direktno ili skriveno u srcu ljudi. Ako sredstva društvenog priopćivanja prihvate "susret" ove vrsti, tada ona mogu postati platforma za željeno suočenje svih djelovanja i svih misli čovjekovih.

Prednost treba dati međutim obrazovanju izvjestitelja s vjerskog područja: započevši s onima koji prenose vijesti, do odgovornih za emisije, do producenata programa i snimatelja... Njihova uloga razvija se polazeći od tog "susreta" između vjere i kulture preko sredstava društvenih priopćivanja, a ne na osnovu slučajnih, plitkih aktualnosti i vanjskih, površnih priopćivanja događaja, koji momentalno dižu prašinu.... U okviru tog unutrašnjeg poriva moći će se cijeli Božji narod posvetiti priopćivanju, da bi proslijedio sve što živi i doživljava u vjeri kroz bogatstvo svake pojedine kulture i u zajedništvu jedne jedine Crkve Gospodinove.

U ovome leži smisao obnove i obnovljenog poziva na suradnju svih živih raspoloživih snaga Crkve s obzirom na opću uzajamnu razmjenu i na pripremu za novu dimenziju ljudskog postojanja, koju najavljuju tehnologije priopćivanja. Za veće dobro ili na štetu čovjeka... ovisi o kvaliteti onoga što smo mi u stanju ponuditi. Ona će biti odlučujuća za to, da li je susret vjere i kulture ne samo vjerodostojan, nego i da li će dovesti do "preobraženja".

P A P I N S K O V I J E Ć E
ZA SREDSTVA DRUŠTVENOG PRIOPĆIVANJA

18. svjetski dan sredstava društvenog priopćivanja
(Nedjelja, 3. lipnja 1984.)

T E M A

"Sredstva društvenog priopćivanja kao pomoć
susretu između vjere i kulture"

ČITANJA IZ SVETOG PISMA

1. Kod misa na 7. nedjelju poslije Uskrsa imaju celebranti odobrenje ordinarija da zamjene prvo ili drugo čitanje dana s čitanjem koje je predloženo za svjetski dan sredstava društvenog priopćivanja, pod pretpostavkom da se navedena nedjelja ne poklapa s proslavom Spasova, u kom slučaju ostaju čitanja koja su predviđena za tu proslavu.

Objašnjenje teme svjetskog dana moći će se ugraditi tokom nedjeljne mise, prije svega u propovijedi, kod molitve vjernika (vidi tekst predložen od papinske komisije) i u napomeni.

2. Ako se služi misa za sredstva društvenog priopćivanja na dan koji je dozvoljen prema liturgijskim normama, tada se mogu koristiti sljedeći tekstovi:

Stari Zavjet

Mudr 9, 1-6. 10. 11	"Daj mi mudrost, prisjednicu svoga prijestola"
Sir 6, 32-37	"Ako si pripravan slušati, naučit ćeš"
Jr 29, 1-4. 7-11. 14	"Potrudite se oko dobrobiti grada u koji sam vas odveo"

Psalam

Ps 84 (83), 1-2. 3-4. 10. 11. 12	"Zaista jedan dan u dvorima tvojim bolji je od tisuću drugih"
Ps 96 (95) 1-2. 3-4. 5-6. 7-8. 9-10	"Kazujte svim narodima čudesa njegova"

Novi Zavjet

Dj 17, 16-23	"Što, dakle, ne znajući štujete, to vam ja propovijedam."
Rim 1, 14-23	"Grcima i barbarima, mudrima i nerazumnim dužnik sam"
1 Kor 2, 1-8	"Jer nisam mislio da znam što među vama, osim Isusa Krista, i to raspetoga"
Fil 4, 8-9	"Što i naučiste i primiste i čuste i vidjeste u meni, ono činite"
1 Pt 2, 12-17	"Vladajte se dobro među poganima"

Aleluja

Aleluja, aleluja "I druge ovce imam, koje nisu iz ovog ovčinjaka, i one mi valja dovesti, i čut će glas moj" (Iv 10,16)

Evangelje

Mt 9, 9-13 "Zašto vaš učitelj jede s carinicima i grešnicima?"
Mt 15, 21-28 "Smiluj mi se Gospodine"
Mk 5, 5-20 "Idi kući svojoj, k svojim, i javi im, što ti je učinio Gospodin"
Lk 7, 1-10 "Ni u Izraelu ne našдох tolike vjere."
Iv 12, 20-26 "Gospodine, rado bismo vidjeli Isusa"
Iv 17, 14-21 "Ali ne molim samo za njih, nego i za one, koji na riječ njihovu uzvjeruju u mene"

MOLITVA VJERNIKA

Celebrant:

Braćo i sestre! Prve riječi Isusove na početku njegovog javnog djelovanja glasila su: "Obratite se i vjerujte Evangelju"; njegove zadnje riječi prije uzašašća na nebo su glasila: "Navještajte Evangelje svim stvorenjima!" Na današnji svjetski dan sredstava društvenog priopćivanja želimo zahvaliti Gospodinu za otkrića i izume koji omogućavaju da njegova riječ bude pristupačna svim narodima sve do najudaljenijih krajeva zemlje.

Predmolitelj:

1. Za Crkvu da bude u stanju navještat i vjerodostojno poruku spasenja na svim jezicima i uklopiti je harmonično u svaku kulturu. Gospodine, smiluj se.
2. Za dušobrižnike, roditelje i odgojitelje da budu sposobni otvoriti onima koji su im povjereni izvore dobrog i lijepog u umjetnosti, u običajima i predajama, i da ih nauče da čuvaju sve što je istinito i plemenito. Gospodine, smiluj se.
3. Za one koji su profesionalno zaposleni u sredstvima društvenih priopćivanja, da s odgovornošću sudjeluju u stvaranju ljudskog društva i da budu sposobni unapređivati harmoničnu vezu između kulture i kršćanske vjere. Gospodine smiluj se.
4. Za Božji narod u zemljama s dugom kršćanskom prošlosti, da ponovno otkrije temelje svoje kulture i snažno je brani. Gospodine smiluj se.
5. Za ljude u najrazličitijim kulturnim krugovima, da prebrode tobožnju suprotnost između znanosti i vjere i da bez predrasuda traže istinu. Gospodine, smiluj se.

Celebrant:

Bože, naš oče! Sve što cijenimo i čemu se divimo dao si nam ti. Odstrani iz naših srdaca one, što bi nas moglo odijeliti od tebe i pouči nas živjeti u slozi, ljubavi i miru s ljudima oko nas. Po Kristu našem Gospodinu.

Amen.

Biskupska Konferencija
Jugoslavije

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

BISKUPSKA KONFERENCIJA JUGOSLAVIJE

Liturgiju Kvatri i Prosnih dana ostavlja suvremena obnova nadležnosti biskupskih konferencija, kako bi se što bolje prilagodila prilikama i potrebama pojedinih područja svijeta i Crkve. Zato Biskupska konferencija Jugoslavije, pošto je provela teološka, liturgijska i pastoralna istraživanja, donosi slijedeću

O d r e d b u

1. Obnavlja se slavlje Kvatri kao četiriju tjedana u godini, posvećenih molitvom, djelima pokore i ljubavi, na velike nakane Crkve i svijeta. Proljetne, ljetne i jesenske Kvatre zadržavaju svoje dosadašnje termine, a zimske Kvatre se, zbog povlaštenih svagdana došašća od 17. do 24. prosinca, pomiču, tako da kvatrena subota zimskih Kvatri bude uvijek ona što ili pada na dan 16. prosinca ili mu neposredno prethodi.

Čitav kvatreni tjedan valja posvetiti molitvom, pokorom i ljubavlju, ali će odsada samo subota imati kvatrene misne obrasce. U tu svrhu je Hrvatsko liturgijsko vijeće pripraviilo tekstove kvatrene liturgije, koje ovim odobravamo i naređujemo s tim da se počnu primjenjivati od proljetnih Kvatri 1984. godine.

2. Obnavlja se liturgija Prosnih dana kao uobičajena molitvena liturgija dana uoči Uzašašća Gospodnjega. Gdje je moguće i pastoralno prikladno, mogu se liturgijski obilježiti tri dana uoči Uzašašća Gospodnjega, ponedjeljak, utorak i srijeda. Obavezno se ipak slavi samo srijeda.

Ovim odobravamo i naređujemo liturgijske tekstove što ih je po našem nalogu izradilo Hrvatsko liturgijsko vijeće, a primjenjivat će se od 1984. godine.

Obredi i tekstovi Prosnih dana mogu se primijeniti i za uobičajene ophode blagoslova polja, koji se u nekim našim krajevima održavaju. U tu svrhu donose se i molitve blagoslova. Taj se obred može uzeti i za Dan zahvale, kako je u samom obredu navedeno.

BOGOSLUŽJE KVATRI

POSTANAK

1. Kvatre imaju svoj izvor u potrebi čovjeka vjernika da cjelokupno svoje djelovanje posveti Bogu i od Boga moli uspjeh i blagoslov. Tako je Rimska Crkva, čini se, preuzela i u kršćanskom smislu preoblikovala pretkršćanski običaj starih Rimljana da molitvama poprate sjetvu, žetvu i berbu. Tim trima terminima kasnije je dodan i četvrti, tako da je svako godišnje doba imalo jedan tjedan posvećen molitvi i dobrim djelima. Vjernici kršćani mole onako kako ih je Krist Gospodin naučio moliti: najprije za kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a onda i za uspjeh zemaljskih poslova. Zato su i kvatre poprimile značaj ne samo molitve za blagoslov usjeva nego i intenzivnijeg duhovnog života. Tako se u povijesti uz te dane, baš zbog njihova molitvenog i pokorničkog značaja, vezalo redenje crkvenih službenika kao važan momenat u životu Crkve.

Od najstarijih vremena kvatre su se u Rimu slavile tako da se u srijedu i petak obdržavao post, a u subotu se slavilo bdjenje koje je završavalo misom u zoru nedjelje.

POKONCIILSKA OBNOVA

2. Novi Rimski kalendar, izrađen po načelima liturgijske obnove II. vatikanskog sabora, izražava želju da se i u naše vrijeme, kad svi ljudi s pravom osjećaju teške probleme mira, pravde i glada, obnovi ovaj godišnji ciklus pokore i kršćanske ljubavi u svom prvotnom smislu. Budući da nisu svuda po svijetu isti uvjeti i ne osjećaju se svuda jednako svi problemi, određuje se da disciplinu Kvatri urede pojedine biskupske konferencije za svoje područje.

Kalendar ne određuje ni posebnih kvatrenih misa, nego upućuje na votivne mise Rimskog misala, gdje će se za svaku konkretnu potrebu naći odgovarajući obrazac.

ODREDBA BKJ

3. Biskupska konferencija Jugoslavije odredila je stoga da se i dalje zadrže kvatre u svojim tradicionalnim terminima te da one uz dosadašnje usmjerenje (plodovi zemlje, posveta ljudskog rada, javna zahvala Bogu, molitva za duhovna zvanja) budu otvorene i drugim potrebama opće ili mjesne Crkve i svijeta.

Općenito neka kvatre budu ovako usmjerene:

Zimske, pred Božić, potkraj građanske godine, neka budu posvećene kršćanskoj dobrotvornosti i zahvali Bogu za njegova dobročinstva;

Proljetne, na početku korizme, neka se posvete pokori i obraćenju;

Ljetne, nakon Pedesetnice, neka budu posvećene molitvi za posvetu ljudskoga rada i za urod zemlje;

Jesenske, sredinom rujna, neka naročito mole za svećenička i redovnička zvanja te za kršćansku izgradnju mladeži.

Ali ako bi nadošla kakva posebna potreba, mjesni Ordinarij može bilo kojem kvatrenom terminu dati značaj molitve u toj potrebi te odrediti koji će se obrasci u bogoslužju upotrijebiti.

4. U nedjelju kojom počinje kvatreni tjedan neka se vjernici pozovu da ga posvete molitvom, djelima pokore i ljubavi na određenu nakanu, a u subotu neka se kvatreni tjedan završi svetom misom koja će odgovarati duhovnom usmjerenju kvatri, i to:

MISNI OBRASCI I ČITANJA

Za zimske kvatre Misa za ljubav (RM 745) s čitanjima koja su dolje navedena, ili Misa za zahvalu (RM 742) s prigodnim čitanjima br. III, 9 (str. 179 - 189) te dolje donesenom molitvom vjernih;

Za proljetne kvatre Misa za oprostjenje grijeha (RM 744) s prigodnim čitanjima br. IV, 2 (str. 190 - 203) te s molitvom vjernika kako se niže donosi;

Za ljetne kvatre:

u gradskim crkvama Misa za posvećenje ljudskog rada (RM 729) s prigodnim čitanjima br. III, 2 (str. 119 - 126) te s molitvom vjernih kako je niže označena;

u seoskim crkvama Misa za sjetvu (RM 730) s prigodnim čitanjima br. III, 3 (str. 127 - 130) ili Misa u svakoj potrebi (RM 740) s molitvama za kišu (RM 739), za vedrinu (RM 739), za lijepo vrijeme (RM 740) s prigodnim čitanjima br. III, 8 (str. 168 - 178) te s molitvom vjernih kako se niže donosi;

Za jesenske kvatre Misa za svećenička zvanja (RM 710) ili Misa za redovnička zvanja (RM 710) s prigodnim čitanjima br. I, 3 (str. 10 - 27) te s molitvom vjernih kako se dolje donosi.

U Časoslovu se, osobito zajednicama vezanim na kor preporučuje da tih subota slave produženo bdjenje kako je označeno u dodatku Časoslova.

Kvatre će biti uspješnije ako se povežu sa širom pastoralnom akcijom u skladu s usmjerenjem određenog kvatrenog termina.

BOGOSLUŽJE PROSNIH DANA

POSTANAK I OBNOVA

1. U duhu općeg prilagođivanja bogoslužja povjerena je i disciplina i liturgija Prosni dana biskupskim konferencijama. Nastali kao dani posta i molitve za zaštitu od teških nevolja seobe naroda u Galiji, Prosni su dani uskoro postali svojina zapadne liturgije općenito te su se s vremenom preoblikovali u proljetne molitvene ophode za uspjeh poljoprivrednih radova. U seosko-ratarskim sredinama i danas su obljubljeni i pastoralno valjani. A u urbanim sredinama mogu biti dobrodošla prilika za kršćansko vrednovanje ljudskoga rada i za razvijanje solidarnosti s braćom u nevoljama - na temelju općeljudskog zajedništva, koje proizlazi iz Boga.

Budući da se u nekim našim krajevima održava i procesija na Markovo i proljetni blagoslovi polja, koji su istog smisla kao i slavlja Prosni dana, može se ovaj obred upotrijebiti i u tim svečanostima. U tu svrhu navedena je u obredu i molitva blagoslova.

Isto se tako ovaj obred može uzeti i u uobičajenim danima zahvale s tim da se iza popričesne molitve mise pjeva himna "Tebe Boga hvalimo" sa svojim molitvama. Završni obred mise nakon himna obavi se kao obično.

Ovo molitveno bogoslužje treba da spontano izraste iz života, tj. da bude poticaj i kruna šireg kršćanskog nastojanja u ostvarivanju vjere i ljubavi kroz ljudski rad kao izraz suradnje u Božjem djelu stvaranja i kao izraz solidarnosti i služenja braći, na razini mjesne kršćanske zajednice, naroda i čitave ljudske obitelji na zemlji. Samo tako će ono imati svoj puni smisao.

LITURGIJSKO SLAVLJENJE

2. U određeno vrijeme, kad se okupi zajednica, pjeva se prikladna Ulazna pjesma koja će zajednicu uvesti u bogoslužje. Ako se ne može pjevati, neka se moli koja od ulaznih antifona dolje označenih prigodnih misa.

3. Tada svećenik, po običaju, pozdravi narod. Zatim kratkim upozorenjem pozove vjernike da svjesno i djelatno sudjeluju u molitvama i slavlju ovoga dana. Naglasit će kršćanski značaj onoga područja ljudskoga rada koji je za određenu zajednicu značajan, ne zanemarujući dakako ni drugih područja, kako bi se osjetila komplementarnost svega ljudskog djelovanja i molitvena povezanost ljudi svih zanimanja.

4. Gdje se smatra pastoralno korisnim, može se održati molitveni ophod.

Tamo dakako gdje za to postoje mogućnosti: da se iz jedne crkve ili drugog za to posvećenog mjesta ide ophodom u drugu crkvu, u kojoj će se slaviti Euharistija; ili gdje je još živ i pastoralno primjenljiv običaj molitvenog ophoda blagoslova polja, tako da se opet stigne do crkve u kojoj će se slavlje završiti misom.

Prije ophoda može se navijestiti jedno od ovih evanđelja: Mt 7, 7-11 ("Molite i dat će vam se..."); Mk 11, 22-25 ("Sve što ištete u molitvi..."); Lk 12, 22-31 ("Ne brinite se tjeskobno..."); Iv 15, 1-7 ("Ja sam pravi trs, a Otac moj vinogradar...").

U ophodu se pjevaju ili mole Litanijske svijeće svih svetih.

Gdje se bilo iz pastoralnih bilo iz praktičnih razloga ne održava ophod, mogu se Litanijske svijeće nakon pozdrava i uvoda pjevati ili moliti stojeći pred oltarom. U tom slučaju one nadomještaju i pokajnički čin mise.

Ako se ne mole Litanijske svijeće, misa se slavi uobičajenim redom.

BISKUPSKA KONFERENCIJA JUGOSLAVIJE
41000 ZAGREB, KAPTOL 1
TAJNIŠTVO

Broj: 382/BK-83-ad

Zagreb, 11. studenoga 1983.

Preuzvišeni,

Kao što Vam je poznato, na posljednjem saboru Biskupske konferencije razmotreni su i odobreni tekstovi "Liturgije Kvatri" i "Liturgije Prosnih dana". Tom zgodom iznesene su sa strane biskupa također neke napomene, pa Vam mi sada, na zamolbu Hrv. liturgijskog vijeća, javljamo potrebne ispravke i dopune za onaj ciklostilom umnoženi tekst koji ste Vi primili već prije jesenjeg sabora.

Ovo su dopune:

- a) Na prvom listu koji donosi svečanu Odredbu BKJ o uspostavi Liturgije Kvatri i Prosnih dana, ispod naslova, na vrhu stranice, nakon "Biskupska konferencija Jugoslavije" treba dodati: Za hrvatsko jezično područje.
- b) Isti dodatak treba umetnuti i u 4. retku odozgo, nakon riječi "...Jugoslavije".
- c) U tekstu "Bogoslužje Kvatri", str. 1, u 6. retku odozdo, nakon riječi "...Jugoslavije" treba dodati "za hrvatsko jezično područje".

d) U tekstu "Bogoslužje Kvatri", str. 2, na dnu stranice, nakon sadašnjeg teksta, treba dodati: "Kvatrene subote su privilegirani svagdani (ferije) koji ustupaju mjesto samo svetkovinama i Gospodnjim blagdanima. Ako su njima zapriječene, neka se prenesu na petak ili srijedu istoga tjedna, a ako su i oni zapriječeni, na bilo koji slobodni dan kvatrenoga tjedna."

Pozdravlja Vas u Gospodinu odani

Vj. Milovan

Dr Vjekoslav Milovan

gen. tajnik BKJ

Svim članovima BKJ na

hrv. govornom području.

BISKUPSKA KONFERENCIJA JUGOSLAVIJE
CONFERENTIA EPISCOPALIS JUGOSLAVIAE
41000 ZAGREB, Kaptol 1. - Telefon: (01) 444-44

TAJNOST VO

ARCHIV
BISKUPSKOG ORDINARIJATA

MOSTAR

Br. 431/BK-83 -a

Zagreb, 19. prosince 1983.

Broj: 1242/83 Dne 23. 12. 1983.

Preuzvišeni,

U vezi s našim dopisom br. 431/BK-83 od 16. 12. 1983., kojim smo Vam priopćili tekst odluke naše Biskupske konferencije od 13. 12. 1983. glede privremenih normi povodom stupanja na snagu novog Kodeksa moramo Vam se ispričati: prigodom pretipkavanja odluke ispušten je redak koji se odnosi na uputu o slavljenju blagdana! Molimo Vas, stoga da primite na znanje potpuni tekst odluke BKJ koja glasi:

"Ovlaštenjem Svete Stolicе, dopisom Državnog Tajništva II. 120.5508 od 8. studenoga 1983., Biskupska konferencija Jugoslavije na svom plenarnom zasjedanju 13. prosinca 1983. određuje da se do daljnjega u cjelosti obdržavaju važeći propisi do 27. studenoga 1983. kao prelazne norme gdje BKJ mora donijeti dopunske partikularne norme po novom crkvenom zakoniku.

Što se tiče svetkovanja blagdana, ostaje do daljnjega odlaganja praksa.

Ove odredbe stupaju na snagu kad se objave u Službenom vjesniku nadbiskupije, odnosno biskupije."

Pozdravlja Vas u Gospodinu odani

Gen. tajnik BKJ

Svim preuzvišenim Biskupima
Ordinarijima u Jugoslaviji

BISKUPSKA KONFERENCIJA JUGOSLAVIJE
BISKUPSKOG ORDINARIJATA
Mostar
VIJEĆE ZA HRVATSKU MIGRACIJU
Zagreb, Kaptol 31, tel. (041) 27380; 273620

Broj: 299/84 Dne 15.3.1984.

Br. 15/84.

Zagreb, 11.III.1984.

Prečasnomo

BISKUPSKOM ORDINARIJATU

M o s t a r

Na prošlogodišnjem jesenskom zasjedanju naše Biskupske konferencije izvijestio sam naše biskupe o uspješnom izdavanju hrvatskog katoličkog molitvenika i pjesmarice "Slavimo Boga", što ga je u 27.000 primjeraka tiskao Hrvatski naddušobrižnički ured u Frankfurtu. Prvo izdanje je iscrpljeno i tiskano je drugo prošireno u sličnoj nakladi.

Prošle godine smo iz Njemačke uvezli izvjesnu količinu tog priručnika i gratis podijelili svim našim dijecezanskim i redovničkim sjemeništima već prema broju njihovih pitomaca.

Kad je pastoralni kler u domovini saznao za to izdanje, pokazao je veliko zanimanje za tu knjigu koja sadrži mnogo raznovrsne građe korisne u pastoralnom radu.

Na 832 stranice raspoređena su ova poglavlja: I. Temeljne istine kršćanske vjere, II. Molitva u životu kršćanina, III. Red mise s narodom, IV. Pjevanje mise, V. Misne pobjevke i pjesme, VI. Pjesme kroz liturgijsku godinu, VII. Zajedništvo svetih, VIII. Sakramenti u životu kršćanina, IX. Služba za pokojne, X. Blagoslovinje, XI. Pobožnosti, XII. Služba časova, XIII. Dodatak - duhovne šansone, molitve vjernika, prigodne mise s molitvama i čitanjima, pokojničke mise i sl.

Želeći udovoljiti potrebama pastoralnog klera u domovini, nadužobrižnik za hrvatsku pastvu u Njemačkoj o. Bernardo Dukić i potpisani ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu poduzeli su korake da pronađu dobrotvore koji bi izvjesnu količinu tog priručnika poklonili hrvatskim župama u domovini. Njemačka Crkva i drugi njemački dobrotvori su se velikodušno odazvali poklanjajući svakoj župi hrvatskog jezičnog područja u Jugoslaviji 4 primjerka molitvenika-pjesmarice "Slavimo Boga". Znamo da bi bila poželjna i veća količina, ali i ovo će dobro doći župnicima, kapelanima i sestrama katehisticama i orguljašicama.

Ovime javljam prečasnomo Naslovu da za Vašu dijecezu šaljem 340 primjeraka "Slavimo Boga". Vaša dijeceza nema za ovo nikakve materijalne obveze, osim da se korisnici ovog priručnika u molitvi kojiput sjete svojih dobrotvora.

Uz srdačan pozdrav u Kristu odani

Vladimir Pauković

ravnatelj dušobrižništva
za Hrvate u inozemstvu

MOSTARSKO-DUVANJSKA
I TREBINJSKO-MRKANSKA BISKUPIJA
BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

Broj: 299/84-adDne 30.03.1984.

SVIM ŽUPNIM UREDIMA NAŠIH BISKUPIJA
U Hercegovini

Ovim se Biskupski ordinarijat u Mostaru zahvaljuje Vijeću za hrvatsku migraciju - BKJ na ovako velikom poklonu kojeg smo nedavno putem pošte primili.

Dbavještavamo sve župnike da poklonjene molitvenike-pjesmarice mogu podići na Ordinarijatu prigodom svoga dolaska na Veliki četvrtak na Misu posvete ulja. Pjesmarice su vlasništvo župnog ureda i na svaku treba udariti pečat župe kojoj pripada.

Sve naše dobrotvore preporučujemo u molitve, a posebno dobročinitelje koji su nam poslali ove pjesmarice.

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

PRIOPĆENJE ZA TISAK

Biskupska konferencija Jugoslavije održala je svoje ovogodišnje redovito proljetno zasjedanje od 3. do 5. travnja 1984. u Zagrebu.

Najveći dio svoga rada na ovom saboru biskupi su posvetili proučavanju raznih točaka koje se odnose na nutarnji život naše domaće Crkve.

Oni su razmotrili i pozitivno ocijenili dosadašnji rad na pripravi poslanice o Crkvi, kojom namjeravaju progovoriti današnjim katolicima i svim ljudima dobre volje o naravi Crkve i o njenoj misiji u našem današnjem svijetu.

U želji da potpomognu daljnji razvoj ekumenskih nastojanja među kršćanskim vjernicima u našim krajevima, biskupi su dovršili rad na izradi pastoralne upute, upravljene svećenicima, o brakovima među kršćanima različitih vjeroispovijesti; objavljivanje spomenute upute očekuje se uskoro.

Pred biskupima je nadalje bila vrlo opsežna gradja koja je dosad pripremljena radi izrade partikularnog prava naše Crkve u smislu odredbi novog Crkvenog zakonika. Rad na ovoj vrlo zahtjevnoj tematici biskupi će nastaviti tijekom idućih mjeseci, a namjeravaju ga završiti na ovogodišnjem jesenjem saboru.

Biskupi su obaviješteni da je Sveta Stolica potvrdila njihov dokumenat o uspostavi u nas stalnog djakonata prema smjernicama Drugog vatikanskog sabora (LG 29) te ujedno pripadne norme koje je BKJ donijela za vršenje toga crkvenoga reda.

"Povelju o pravima obitelji", koju je Sveta Stolica nedavno predložila osobama, ustanovama i predstavnicima vlasti nadležnima za poslanje obitelji u suvremenom svijetu, naši su biskupi proučili i žele da se ona našim vjernicima objavi u crkvenom tisku, kako bi naša javnost bila upoznata s njezinim sadržajem.

Biskupi su informirani o događajima u Medjugorju u Hercegovini. Ocjenu o značaju tamošnjih zbivanja donijet će, nakon temeljitih i stručnih ispitivanja, isključivo nadležne crkvene vlasti.

Odlučeno je da se u svim biskupijama naše zemlje unaprijed slavi godišnji dan zahvalnosti za Božja dobročinstva, i to na nedjelju poslije blagdana Svih Svetih.

Razmotren je i odobren rad posebne komisije koja se brine za doličnu pripravu proslave 1.100-te godišnjice smrti svetog Metodija u našoj Crkvi.

Razgovaralo se o odvijanju priprema za Nacionalni euharistijski kongres Crkve u Hrvata, koji se treba održati u Mariji Bistrici 8. i 9. rujna o. g.

TAJNIŠTVO BKJ

Okružnice Biskupskog Ordinarijata - Mostar

DVODNEVNO SAVJETOVANJE PROŠIRENE KOMISIJE ZA MEĐUGORJE

Dana 23. i 24. ožujka održano je u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Mostaru zasjedanje proširene komisije za ispitivanje događaja u župi Međugorje koju je imenovao biskup mons. Pavao Žanić. On je prvog dana i sudjelovao u radu komisije.

U sklopu svoga rada članovi komisije posjetili su Međugorje 23.03. za vrijeme večernje svete mise i pobožnosti.

Razlog zašto se komisija nije češće sastajala jest u očekivanju da se kod vidjelaca počne događati nešto kvalitetno novo (npr. prestanak viđenja ili neki novi sadržaj ukazanja), te sugestija Svete Stolice mjesnom biskupu da ne žuri s ispitivanjem i donošenjem suda, jer je iskustvo u sličnim situacijama drugdje pokazalo da vrijeme pomaže razboritom prosuđivanju.

Kako su događaji u župi Međugorje naišli na znatan odjek u našoj krajevnoj Crkvi i u inozemstvu, biskup ordinarij smatrao je potrebnim proširiti dosadašnju četveročlanu komisiju odabirući nove članove sa svih teoloških učilišta Crkve u Hrvata i Slovenaca iz različitih teoloških struka i predstavnike medicinske znanosti.

Na ovom dvodnevnom zasjedanju članovi komisije iznijeli su svoje poglede na dosadašnji razvoj događaja u župi Međugorje, utvrdili glavne točke za daljnje rasvjetljavanje i preuzeli zadatke koje pojedinci treba da obave do sljedećeg radnog sastanka.

Komisija se suočila s činjenicom širenja tiskane i umnožene građe u domovini i inozemstvu koja nedovoljno kritično piše o međugorskim događajima, posebno o navodnim čudesnim ozdravljenjima za koja Ordinarijatu u Mostaru nije dostavljena liječnička dokumentacija. U tom kontekstu posebno je spominjana knjiga "Gospina ukazanja u Međugorju". Komisija će ova pitanja tijekom svoga rada temeljito proučiti pa zato moli da se u vjerskom tisku o ovom ne piše do mjerodavnog suda, ili ukoliko se nešto piše, neka bude pisano kritički i obazrivo.

Iako se svi veselimo našim brojnim vjerskim skupovima, komisija ne odobrava što neki svećenici i katolički laici dovode organizirana hodočašća u Međugorje, ili organiziraju javne nastupe vidioca prije nego je Crkva izrekla svoj sud o autentičnosti ukazanja. Komisija upućuje svećenike i laike na primjerno rješenje Nadbiskupskog Duhovnog Stola u Zagrebu br. 63/84. od 14.01.1984. kojim naš kardinal Kuharić zabranjuje nastup vidiocima u svim crkvama zagrebačke nadbiskupije do donošenja crkvenog suda o ovim događajima.

Komisija je pismeno zamolila pastoralno osoblje i vidiocce u Međugorju da ne daju izjava javno ni za tisak o sadržaju viđenja i navodnim čudesnim ozdravljenjima.

Komisija je svjesna da mladi kršćani koji imaju ovakove doživljaje trebaju duhovno vodstvo svojih svećenika, ali očekuje od pastoralnih djelatnika u Međugorju da ne prave razlike između vidioca i ostalih župljana prilikom sudjelovanja u liturgiji i javnim pobožnostima.

U nadi da nam je svima stalo do zajedničkog dobra Crkve i svijeta, komisija preporučuje katoličkim vjernicima u molitve svoj rad te vidiocce i pastoralno vodstvo u Međugorju.

- članovi komisije:

mons. Pavao Žanić, biskup ordinarij, predsjednik komisije;
dr Ante Brajko, pravnik u ime Biskupskog ordinarijata, generalni vikar;
mr fra Petar Krasić, provincijalni vikar u ime Herc. franj. provincije;
dr fra Srećko Badurina, profesor moralne teologije u Rijeci;
dr Rudolf Brajčić, DI, profesor dogmatske teologije u Zagrebu-Jordanovac;
mr Nikola Bulat, profesor dogmatske teologije u Splitu;
dr Nikola Dogan, profesor fundamentalne teologije u Đakovu;
dr fra Ivan Dugandžić, bibličar i meštar novaka na Humcu;
dr Josip Kribl, profesor filozofije u Zagrebu-Kaptol;
dr fra Ljubo Lucić, profesor fundamentalne teologije na franjevačkoj
teologiji u Sarajevu;
dr France Oražem, profesor duhovnog bogoslovlja u Ljubljani;
dr Želimir Puljić, profesor psihologije u Sarajevu;
dr fra Šime Samac, profesor katehetike u Makarskoj;
dr Mato Zovkić, profesor ekleziologije i Novog Zavjeta u Sarajevu;
Jedan psiholog-psihijatar, sveučilišni profesor iz Zagreba;
Grupa liječnika.

Iz opravdanih razloga nisu mogli doći J. Kribl i Lj. Lucić, a predstavnici medicinske znanosti nisu bili pozvani na ovo zasjedanje.

Mostar, 24. ožujka 1984. godine

KOMISIJA ZA ISPITIVANJE DOGAĐAJA
U MEĐUGORJU

**MOSTARSKO-DUVANISKA
I TREBINISKO-MRKANSKA BISKUPIJA
BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR**

Broj: 328/84. Dne 24.03.84.

Gornji tekst Priopćenje dostavljen je svim katoličkim
vjerskim listovima, Biskupskim ordinarijatima kao i svim
Provincijalatima muških i ženskih družba u domovini.

Broj: 368/84.

Dne, 30. ožujka 1984.

Predmet: BLAGOSLOV I POSVETA ULJA NA SVETI ČETVRTAK

Blagoslov i posveta ulja za naše biskupije obaviti će se u katedralnoj crkvi u Mostaru na Veliki Četvrtak pod koncelebriranjem Svetom Misom koju će predvoditi naš Biskup Ordinarij.

Sveta Misa Chrismatis početak će u 10.00 sati.

Uz Biskupa Ordinarija u koncelebraciji imaju sudjelovati sljedeći svećenici:

- don Luka PAVLOVIĆ
- fra Bogomir ZLOPAŠA
- don Šćepo RAVLIĆ
- fra Mićo PINJUH
- don Marko LUKAČ
- fra Franjo MABIĆ
- don Bariša ČARAPINA
- fra Zoran SENJAK
- don Jozo ANČIĆ
- fra Drago ČOLAK
- don Mate SOLA
- fra Ljubo LEKO

Asistencija Biskupu: - Kapelan iz samostana Konjic
- don Krešimir PULJIĆ

Za sveta ulja: - Kapelan iz samostana Mostar
- don Zdravko PETKOVIĆ, i oni će nakon Mise dijeliti sveta ulja svećenicima za njihove župe.

Pozivam sve svećenike da taj dođu u Mostar jer je to naš svećenički dan. Isto tako pozivam sve da toga dana zajednički koncelebriramo Svetu Misu. Ovdje gore navedeni ne moraju sa sobom donositi misnu robu, jer će za njih biti pripravljena u sakristiji katedrale, a svi drugi neka ponesu sve što je za misu potrebno imati. Molim Vas da budete točni i da na vrijeme dođete za Svetu Misu, najkasnije 15 minuta prije početka Mise potrebno je početi pripremati se u sakristiji.

Sve prisutne svećenike toga dana u Katedrali pozivam na zajednički objed iza Svete Mise, koji će biti u prostorijama Katedralnog župskog centra.

U slučaju da netko od gore navedenih svećenika toga dana ne može doći u Mostar neka na vrijeme nađe sebi zamjenu.

Svi koji budu sudjelovali u koncelebraciji Mise Chrismatis mogu toga dana u svojim župama imati Svetu Misu, tj. binirati. Pod ovom Svetom Misom obnovit ćemo i svoja obećanja koja smo dali Bogu i Crkvi kod svoga svećeničkog ređenja.

Svaki župnik neka na teret župske kase ubilježi za sveta ulja 500,-ND, što će podmiriti kod godišnjeg spravljanja računa na Ordinarijatu.

+ Parao, biskup

Broj: 369/84.

Dne, 30. ožujka 1984.

Predmet: ANTICIPACIJA USKRSNE VIGILIJE

Onim župama koje su imale dozvolu za anticipaciju uskrsne vigilijske, a ukoliko razlozi radi kojih je dozvola bila podijeljena i dalje postoje, daje se dozvola i za ovu tekuću godinu, bez obaveze da se molba pismeno obnavlja od strane istih župnih ureda.

+ Parao, biskup

Broj: 370/84.

Dne, 31. ožujka 1984.

Predmet: OVOGODIŠNJI KANONSKI POHOD ŽUPAMA I DIJELJENJE
SAKRAMENTA POTVRDE MLADEŽI

Ove godine obaviti će se kanonski pohod i podijeliti će se sakrament Potvrde u sljedećim župama:

01. travnja	- POSUŠJE, Dekanatski euh. kongres u 12.00 sati
08. travnja	- HUMAC, Dekanatski euh. kongres (prije podne)
	- KRUŠEVO, Župski euh. kongres (poslije podne)
29. travnja	- STOLAC, Dekanatski euh. kongres
	- ČAPLJINA, K r i z m a u 8.30 sati (ispit djece u subotu)
30. travnja	- KLOBUK, K r i z m a
01. svibnja	- HUMAC, K r i z m a
02. svibnja	
05. svibnja	
06. svibnja	- ŠIROKI BRIJEG, K r i z m a
	- GORICA, K r i z m a (11.00 sati)
12. svibnja	- RASNO, K r i z m a
13. svibnja	- HRASNO, Kraljica mira, blag. kipa Gospe Fatimske
19. svibnja	- VELJACI, K r i z m a
20. svibnja	- POSUŠJE, K r i z m a
	- MOSTAR, sv. Petar i Pavao, u 19.00 sati Župski euh. kongres
26. svibnja	- PLOČE, K r i z m a
27. svibnja	- DRINOVCI, K r i z m a
31. svibnja	- MEBUGORJE, K r i z m a (poslije podne u 16.00 sati)
02. lipnja	
03. lipnja	- POSUŠKI GRADAC, K r i z m a
09. lipnja	- POTOČI, K r i z m a
10. lipnja	- KATEDRALA - MOSTAR, K r i z m a
13. lipnja	- NEUM, sv. Ante - 80 - godišnjica župe
16. lipnja	- GRADNIČI, K r i z m a
17. lipnja	- TREBINJE, 1000-godišnjica Trebinjske biskupije
21. lipnja	
23. lipnja	- LJUTI DOLAC, K r i z m a
24. lipnja	- VITINA, K r i z m a
29. lipnja	- KATEDRALA - MOSTAR, R e d e n j e
30. lipnja	
01. srpnja	- DUVNO, K r i z m a
07. srpnja	
08. srpnja	- GABELA POLJE, B l a g o s l o v c r k v e
14. srpnja	
15. srpnja	- KATEDRALA-MOSTAR, BISKUPIJSKI EUHARISTIJSKI KONGRES
20. srpnja	- DREŽNICA, K r i z m a (sv. Ilija, patron župe)
21. srpnja	- IZBIČNO, K r i z m a
22. srpnja	- KONJIC i GLAVATIČEVO, K r i z m a
28. srpnja	- ŠIROKI BRIJEG, H ó d o č a š ć e m l a d i h

Molio bih sve župnike da pismeno dostave u kancelariju Ordinarijata svoj program za vrijeme mog boravka u gore navedenim župama, bilo to u vezi Krizme ili euharistijskog kongresa (vrijeme dolaska, program održavanja, posebnosti) Prigodom ovih mojih dolazaka u župu želio bih posjetiti bolesnike koji su već duže vremena bolesni ili nepomični.

Za Kanonsku vizitaciju neka se pripremi slijedeće:

- sve Matične knjige
- glavna knjiga župske blagajne
- knjige milostinja (Gospina, Oltarska, Mrtvačka)
- knjiga misa "pro populo..."
- Protokol spisa, (ur. zapisnik)
- Kronika župe ili Ljetopis
- župski arhiv
- Knjiga vjeronaučnog rada, prozivnik vjeroučenika
- u crkvi: čuvanje liturgijske odjeće, sveta ulja, liturgijski predmeti, Presveto.....

Za krizmane cedulje uzima se taksa od 200,- ND od kojeg iznosa se 50% predaje Ordinariju. Krizmane cedulje može tko treba dobiti na Ordinarijatu.

Svim krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima, svima koji ih katehiziraju ili pripremaju za svetu Potvrdu, želim i molim Božji blagoslov, uz pozdrav u Gospodinu

+ *Parao, biskup*

Broj: 371/84.

Dne, 31. ožujka 1984.

Predmet: ODREDBE BKJ O PROSLAVI SVETKOVINE SV. PETRA I PAVLA

29. lipnja o.g. na svetkovinu sv. Petra i Pavla, pada i svetkovina Presvetog Srca Isusova.

~~Po rubrikama Rimskog kalendara trebalo bi taj dan slaviti svetkovinu Srca Isusova kao pretežniju, a svetkovinu sv. Petra i Pavla pomaknuti dan ranije ili kasnije. Takvu je odredbu u skladu s rubrikama, donijela "Služba Božja" br. 4/83. str. 368.~~

Međutim, BKJ je stala na stanovište da u hrvatskom jezičnom području vjernici s datumom 29. lipnja više vezuju svetkovinu apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla. Zato je BKJ na svom jesenskom zasjedanju odredila da 29. lipnja u našim crkvama bude proslava sv. Petra i Pavla, a Srce Isusovo da se slavi u subotu 30. lipnja, kao što je navedeno u Đakovačkom direktoriju za 1984. godinu.

+ *Parao, biskup*

Broj: 372/84.

Dne, 31. ožujka 1984.

Predmet: NIJE ODOBRENA REDUKCIJA MISA "PRO POPULO"

Sveta Kongregacija za Evangelizaciju naroda ili za širenje vjere odbila je molbu da se dozvoli redukcija misa "pro populo".

Svećenici će, prema tome, morati prikazati misu pro populo svake nedjelje i zapovjednog blagdana, kako to traži kan. 534., par. 1.

Po istom kanonu svaki župnik je dužan slaviti misu pro populo OSOBNOM, jedino ako je bolestan (ili je u zatvoru) pa ne može sam da to izvrši, mora zamoliti drugog svećenika da tu misu za njega slavi ili on sam kad ozdravi (ili izađe iz zatvora (mora nadoknaditi mise pro populo).

Isto tako nije dopušteno misu pro populo slaviti u koji drugi dan zato što narod traži nedjeljom da mu se pjeva naručena misa. Neka se ne primaju naručene ili oglašene mise za dane nedjelja i blagdane, jer mnogi vjernici prigovaraju zašto nedjeljom moraju biti na nečijoj misi. Misnik može u te dane služiti misu po nečijoj nakani ali neka to ne bude oglašavano.

+ *Parac, biskup*

Broj: 373/84.

Dne, 31. ožujka 1984.

Predmet: OVLAST BINACIJA I TRINACIJA

U smislu kan. 905. par. 2 CZ koji je stupio na snagu podjeljom - ovlast BINACIJE i
- ovlast TRINACIJE

svim svećenicima koji su te ovlasti imali do sada uz uvjet da i dalje postoji razlog za koji im je ta ovlast dana. Za biniranje iz bilo koje pastoralne potrebe u radne dane, potrebno je dopuštenje Ordinarija. Trinacija u radne dane nije ni u kom slučaju dopuštena.

Stipendij od binacija i trinacija ne može se niti smije zadržati za sebe nego se ima predati za potrebe Biskupije. Kan. 947 CZ: "A stipe Missarum quaelibet etiam speciens negotiationis vel mercaturae omnino arceatur."

Upozoravam na kan. 951. par. 2: "Sacerdos alteram Missam eadem die concelebrans, nullo titulo pro stipem recipere potest." To znači: ako svećenik u nekoj svečanoj zgodi ili svećeničkom susretu koncelebrira, a toga je dana već slavio Misu i za to primio nagradu, za koncelebriranu Misu nipošto ne smije primiti nagradu. Ako je u toj stvari postojao do sada bilo kakav drugačiji postupak, taj se ima dokinuti. Stoga upravitelj crkve ne smije uzimati intencije s tom nakanom da će ih podijeliti koncelebrantima koji će u njegovoj crkvi koncelebrirajući binirati.

Ako u nekoj župi ima više intencija nego ih župnik može odslužiti, neka tako odgaja vjernike da intencije može predati drugom svećeniku u drugu župu koji ih nema, ili neka ne prima intencije koje ne može, u smislu kanonskih propisa, uredno i redovno udovoljiti. Propisi koji uređuju pitanje intencija i Euharistije uopće, štite najveću svetinju od bilo kakvih zloporaba, zato bi i kršenje tih propisa bio veoma težak prijestup.

Ovim obavještavam sve svećenike koji pastoralno djeluju na području Mostarsko-duvanjske i Trebinjske biskupije da sa 31. prosinca 1984. godine prestaje SVIMA ovlast binacije ili trinacije. Da bi se dobila ponovna dozvola za binaciju ili trinaciju potrebno je na temelju ove okružnice pismeno sa navedenim razlozima zatražiti dozvolu za slijedeću godinu.

+ *Parac, biskup*

Broj: 412/84.

Dne, 12.04.1984.

Predmet: NEKA LITURGIJSKA UPOZORENJA

Molim braću svećenike, dijecezanske i redovničke, da ponovno u cjelosti i pažljivo, pročitaju Opću uredbu Rimskog misala (otisnutu u samu Misalu) i III. uputu za ispravnu primjenu Konstitucije o Svetoj Liturgiji (koja je još davno bila poslana svim župnim uredima i samostanima), da se ne bi ponavljale neke zloporabe koje se u posljednje vrijeme primjećuju kod liturgijskih i sakramentalnih obreda, želim upozoriti na slijedeće:

1. MISNA ČITANJA: I u slučajevima kad je dozvoljeno da svećenik može slobodno izabrati tekstove misnih čitanja, predviđeno je da ti tekstovi mogu biti uzeti samo iz odobrenog lekcionara (v. OURM, 320).

Dakle, niti mogu biti uzeti neki drugi tekstovi kojih u odobrenom lekcionaru nema, niti oni tekstovi koji se nalaze u odobrenom lekcionaru mogu biti zamjenjeni kojom drugom ili drukčijom verzijom tih istih tekstova (kakva se nalazi, npr. u različitim hrvatskim prijevodima Svetog Pisma izdavanima kod nas u posljednje vrijeme).

Isto vrijedi i za čitanja predviđena za ostale liturgijske čine.

2. KONCELEBRACIJA: "Kad je Misa već započela, ne smije se ni u kom slučaju nitko više pripustiti koncelebraciji" (OURM, 156).

3. SVETA ODJEĆA KOD KONCELEBRACIJE: Još davno je osuđena i zabranjena zloporaba da se kod koncelebracije ili kod sprovedne Mise na groblju ili bilo gdje, alba nadomjesti roketom ili da se koncelebrira ili Misa slavi sa samom štolom stavljenom preko reverende ili habita, makar ono bilo i bijele boje.

4. IZGOVARANJE RIJEČI PRETVORBE I ZAVRŠNIH RIJEČI KANONA: Primjećuje se u zadnje vrijeme da na nekim župama zajedno sa svećenikom i narod izgovara glasno riječi pretvorbe i završnu molitvu kanona Mise. To nije ni u kom slučaju dopušteno, pa zato neka svećenici objasne vjernicima što spada od molitava na svećenika i na što vjernici odgovaraju svojim poklicima, a što se zajednički moli.

Poštovanje što ga dugujemo Euharistijskom otajstvu očituje se i dužnim poštivanjem liturgijskih propisa koji se odnose na to Otajstvo, a posebno u našoj Euharistijskoj godini koju upravo slavilo.

+ Taras, biskup

Broj: 415/84.

Dne, 12.04. 1984.

Predmet: SVRŠETAK SVETE JUBILARNE GODINE OTKUPLJENJA

Ovim priopćujem svim svećenicima da na Uskrs '84. svršava Sveta Jubilarna Godina Otkupljenja. Stoga određujem da se toga dana nakon glavne pučke Svete Mise Uskrsa održi TE DEUM... čime želimo izraziti zahvalnost Bogu - Uskrsnom Gospodinu Isusu Kristu svoju vjerničku zahvalnost za dar Otkupljenja.

Isto tako neka iza glavne (pučke) Mise u svakoj župi zvone zvona kroz 3 (tri) minute kao znak završetka Svete Jubilarne Godine Otkupljenja.

Sveta Godina uskoro završava, a mi ustrajmo dalje u duhovnoj izgradnji u našoj Euharistijskoj godini pripremajući se tako za naš biskupijski i nacionalni Euh. kongres.

+ Taras, biskup

Broj: 417/84.

Dne, 12.04. 1984.

Predmet: EUHARISTIJSKI KONGRESI

Može se bez samohvale i pretjerivanja reći da su dosadašnji Euharistijski kongresi uspjeli, Bogu hvala, iznad svakog očekivanja, barem koliko ljudsko oko može zapaziti. Bog mjeri uspjeh u dušama.

To treba u prvom redu zahvaliti župnicima i njihovim pomoćnicima kao i dekanima pojedinih dekanata. Kongresi nisu bili parada nego duhovne obnove, ispovijedi i pričesti, molitva i pobožnost.

Naš narod jedva da je znao što je to vjerski kongres. Samo od sebe se rodilo pozitivno natjecanje jedne župe s drugom, jednog dekanata s drugim. Oni koji su kasnije kongrese održali koristili su i prenijeli iskustva onih već održanih. Mnogo je uspjehu pridonijelo i učešće vjernika iz susjednih župa, posebno na dekanatskim kongresima.

Do sada neke župe i dekanati nisu održali svoje Kongrese. Nadamo se da će to učiniti kad im bude moguće. Logično bi bilo da posljednji u biskupiji bude Biskupijski euh. kongres u Mostaru 15. srpnja kao i u Trebinju 17. lipnja o.g. kad će ujedno biti i dan proslave 1000-obljetnice postojanja Trebinjske biskupije i 100-godišnjica posvete župne crkve u Trebinju. Neizbježno je da će biskupijski kongresi, kao i nacionalni u Mariji Bistrici (8. i 9. rujna o.g.) donekle imati i manifestacioni karakter. Ipak i to se može doživjeti u smislu 'hosane' Cvjetne nedjelje.

Zato već sada pozivam sve župnike da u što većem broju povedu vjernike na naš Biskupijski kongres kako u Trebinje i Mostar tako i na Mariju Bisticu.

Neka to bude vanjsko svjedočanstvo naše vjere i ljubavi prema Euharistijskom Isusu.

+ Javac, biskup

(Uz ovaj broj našeg Vjesnika šaljem i plakat za naše Euharistijske kongrese u Trebinju i Mostaru. Podrobnije informacije i program za naše biskupijske kongrese dobit će svaki župni ured kasnije.)

+ don Stanko PULJIĆ, župnik gradački

Sve nas je duboko potresla vijest o iznenadnoj smrti don Stanka Puljića, župnika župe Gradac. Nitko od svećenika koji ga je tog sunčanog dana korizmene Čiste Srijede sreo na svećeničkom pokorničkom slavlju u mostarskoj katedrali nije mogao ni slutiti da ga gleda posljednji put. A njegovi najbolji prijatelji primjećuju da je toga dana bio posebno veseo, iako je smijeha kod njega uvijek bilo. Tog je dana za pokoru prestao pušiti, što je i inače činio za vrijeme Korizme. Nakon bratskog susreta sa svećenicima, pokorničkog slavlja i mise on se veseo vraćao poslije podne 7. ožujka u svoju župu Gradac. Na domak nje u Vranjevu Selu kod Neuma doživio je sudar sa autobusom. Pokojnik je s teškim povredama hitno prebačen u Mostar. No sve požrtvovno nastojanje ekipe kirurga mostarske bolnice nije uspjelo spasiti mu mladi život, koji se ugasio u večernjim satima istoga dana ostavljajući u srcima sviiju koji su ga poznavali iskrenu tugu.

Don Stanko se rodio na Dolovima - župa Rotimlja 1949. godine. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, a ostala četiri razreda u Crnićima. Nakon završene osmogodišnje škole odlazi u dječjačko sjemenište u Dubrovnik. Bogoslovni fakultet završava u Splitu 1974. god. kada je i zaređen za svećenika Mostarsko-duvanjske i Trebinjske biskupije.

U svom kratkom svećeničkom djelovanju bio je duhovnim pomoćnikom u župama Stolac, Hrasno i Bijelo Polje. Ostao je kod svojih vjernika u lijepoj uspomeni po svom predanom radu, posebno sa mladima a napose po pravoj ljubavi prema svom zvanju i ljudima. Imenovan je župnikom Graca 15. 09.1982. godine.

Za kratko vrijeme svoga župnikovanja stekao je povjerenje svojih vjernika. U planu je uz ostalo imao i gradnju novog župnog stana, kojega je tih dana trebao započeti. No čovjek snuje a Bog određuje. Bog ga je pozvao u svoje vječne stanove.

Sprovod pok. don Stanka bio je veličanstven. Na svetoj misi u Gracu, gdje mu je tijelo bilo u crkvi izloženo skupilo se mnoštvo vjernika, da molitvom isprate svog župnika. Prije svete mise vjernici su u suzama molili uz njegov odar.

U svečanoj koncelebriranoj misi koju je predvodio generalni vikar dr don Ante Brajko bilo je 20 svećenika. U svojoj propovijedi don Ante je naglasio suvremenost i vrijednost Kristove riječi: "Budite spremni jer ne znate ni dana ni časa..." On je istaknuo da pokojnik nije, radi svog kratkog života i svećeničkog djelovanja, ostavio velika djela, ni pisana ni građevinska, ali je svoje služenje Bogu posvjedočio svojom ljubavlju i životom, a to je najvažnije u očima Božjim.

Nakon svete mise u Gracu kojoj je uz mnoge svećenike prisustvovao i naš biskup mons. Pavao Žanić, duga pogrebna povorka krenula je s autobusima i osobnim kolima prema pokojnikovoj rodnoj župi Rotimlja - gdje je na mjesnom groblju ukopano pokojnikovo tijelo.

Bio je sunčan ali hladan dan. Rodna se župa dostojno oprostila od svog don Stanka. Brojni svećenici bili su u svečanoj misi koju je predvodio naš biskup, a s njim je u župnoj crkvi na Rotimlji koncelebriralo oko 50 svećenika. Mnoštvo vjernika, preko 2000 ljudi pobožno je slušalo riječi vjere i utjehe koje je Biskup uputio rodbini i njima. Naglasio je kako čovjek os-

taje začuđen pred tajnom smrti. Velika je tajna zašto je Bog pozvao pok. don Stanka u naponu snage, kad je tako s velikim željama i planovima želio raditi na povjerenom poslu. Kristova muka i uskrsnuće, njegova ljubav prema nama daju kršćaninu poticaj i snagu da prihvati i u ovim teškim trenucima volju Božju. Biskup je zahvalio pokojniku na njegovoj spremnosti da pade za Gospodinom i da mu u svom kratkom životu vjerno služi što je najbolja propovijed svakom.

Nakon svete mise od pokojnika se oprostio dirljivim riječima njegov mještatin i prijatelj don Luka Pavlović, župnik katedralne župe iz Mostara. Iza njega riječi sućuti rodbini pokojnika, biskupiji i prijateljima u ime hercegovačke franjevačke provincije uputio je fra Petar Krasić. Narod je s tugom pratio riječi oprostaja za pokojnim mladim svećenikom. Malo je bilo ljudi u crkvi u čijim se očima nisu pojavile suze kad se od pokojnog don Stanka u ime gradačke mladeži opraštao drhtavim glasom Marko Sentić riječima: "Dragi naš don Stanko!... Uspomena na te ostat će trajna. Uvenut će cvijeće, uvenut će vijenci, ali uspomena na te ostat će u našim srcima: u znak vjere nade i ljubavi"-

Na samom grobu od pokojnika se u ime župe, rodbine, kolega oprostio župnik Rotimlje don Ivan Zovko. On je u ime rodbine zahvalio Biskupu, svećenicima neše biskupije - dijecezanskim i redovničkim, svećenicima iz Kotorske, Dubrovačke, Splitske i Šibenske biskupije koji su u velikom broju (oko 100) došli da isprate pok. don Stanka. Zahvalio je brojnim časnim sestrama franjevkama iz Bijelog Polja, sestrama milosrdnicama Sarajevske i Splitske provincije, sestrama Služavkama Malog Isusa Sarajevske provincije kao i svim vjernicima što su u tolikom broju došli na don Stankov sprovod da mu iskažu počast i pomole se za pokoj njegove duše.

Dan se bližio kraju kad smo pok. don Stanka spuštali u grob. Iz tužnih srca vjernika jeknula je pjesma "Kraljice neba raduj se - Alelluja!" - "Uskrsnu kako je rekao - Alelluja!"

Počivaj mirno don Stanko, svećeniče Kristov u sjeni Kristova križa na rodnoj zemlji. Nek se i na tebi ostvare riječi Učiteljeve: "Ja sam uskrsnuće i život: tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će!"

Biskupski ordinarijat u Mostaru sa svoje strane još jednom zahvaljuje na izrazima sućuti koji su upućeni pismenim putem na Ordinarijat prigodom don Stankove smrti. Zahvaljujemo svima koji su svojim sudjelovanjem u sprovodnim obredima počastili pokojnika.

Napose iskazujemo svoju iskrenu sućut njegovim najbližima: sestrama Terezi i Stani te braći Andriji i Niki i njihovim obiteljima.

NAPOMENA: Svaki dijecezanski svećenik, ukoliko to do sada nije učinio, dužan je prikazati jednu svetu misu za pok. don Stanka.

FRA VENCEL KOSIR (14. srpnja 1899. - 26. siječnja 1984.)

26. siječnja ove godine u našem samostanu na Širokom Brijegu preminuo je fra Vencel Kosir. U bolesničkoj postelji proveo je samo desetak dana, iako ga je odavno izgrizala opaka bolest. Bolovao je i preminuo onako kako je i živio: bez dramatiziranja i "nauzgor". Tijelo je klonulo, život se gasio, ali ne i duh. Smirenost i smiješak neposredno prije umiranja kazivali su nazočnima da fra Vencel smrt prihvaća kao prijelaz u vječni život.

Pokopan je 27. siječnja na mjesnom groblju Mekovac. Sprovod mu je vodio i održao prigodnu homiliju provincijal fra Jozo Pejić. Nakon homilije nazočnima je iznio pokojnikov "curriculum vitae". Na grobu se od fra Vencela oprostio fra Viktor Kosir u ime Uzarićana, a u ime samostana fra Zdenko Galić, širokobriješki gvardijan.

FRA BONICIJE RUPČIĆ (10. srpnja 1910. - 10. veljače 1984.)

10. veljače 1984. u splitskoj je bolnici preminuo član naše provincije fra Bonicije Rupčić.

Sprovod je bio veličanstven i dostojanstven. O. provincijal fra Jozo Pejić predvodio je misno slavlje i sprovod uz sudjelovanje vrlo velikog broja svećenika, časnih sestara i vjernika.

O životu i djelu pok. fra Bonicija devetorica govornika u svojim oproštajnim riječima izrekli su velike pohvale. Bio je svjesni i savjesni fratar, kao pčela marljivi radnik i priznati znanstvenik.

U ime naše Provincije od pok. fra Bonicija oprostio se o. provincijal fra Jozo Pejić.

U ime Biskupskog ordinarijata u Mostaru gen. vikar don Ante dr. Brajko.

U ime provincije Bosne Srebrene i odgojnih zavoda: Teologije u Sarajevu i gimnazije u Visokom rektor Fra-njevačke teologije fra Velimir dr. Valjan.

U ime provincije Presvetog Otkupitelja fra Vjeko Vrčić.

U ime Franjevačkog samostana Humac gvardijan fra Dane Karačić.

U ime njegovih daka i studenata fra Ivan dr. Dugandžić.

U ime Zavoda za zaštitu spomenika kulture u Mostaru magistar Andelko Zelenika.

U ime njegove rodbine njegov brat fra Ljudevit dr. Rupčić.

(Preuzeto iz "Mir i dobro", br. 1/84.)

+ pok. Marko Z R N O

Desetog ožujka 1984. god. preminuo je od srčanog udara u svojoj kući u Gornjem Vrapču - Zagreb Marko ZRNO, otac naših svećenika don Mihovila Zrne, župnika župe Prisoje i fra Stojana Zrne, kapelana u Duvnu.

Marko se rodio 22.06.1912. u Velikom Galečiću - Šuica, odakle je prije 12 godina odselio u Zagreb.

Pokojnik je bio pozant u rodnom kraju kao i kod poznanika pod nadimkom "Čovo". On je u današnje vrijeme sa svojom vrijednom suprugom Marom uspio podignuti svoje osmero djece dajući im pored škole i primjer vlastitog života - radina i poštena, kao najveću pouku za njihov život. U ovom naponu srce koje se žrtvovalo za svoju obitelj nije više izdržalo.

Marko je bio veliki vjernik. To je posebno istaknuo u svom oproštaju od njega župnik župe G. Vrapče. A istinitost te tvrdnje potvrđuju i dva njegova sina svećenika, koji su i u današnjem vremenu duhovne krize izabrali svećenički poziv. Njihovi roditelji su im bili najbolji putokaz u ovom izboru. Zato je bilo neobično dirljivo kad je njegov sin don Mihovil zahvalio ocu nad otvorenim grobom za ljubav i primjer kršćanskog života.

Na sprovod je došlo mnogo svijeta, napose Šuičana doseljenih u Zagreb kao i ostalih prijatelja i poznanika. U koncelebriranoj svetoj misi među 15 svećenika bili su i njegovi sinovi: don Mihovil i fra Stojan. Uz ostale svećenike koncelebrirali su: o. fra Jozo Pejić, provincijal hercegovačkih franjevaca i dr don Ante Brajko, generalni vikar mostarske biskupije, ujedno pokojnikov mještatin, koji su se na grobu u ime svećenika franjevaca i dijecezanskih oprostili od pokojnika. Blag budu Gospodine slugi svome Marku i podaj mu pokoj u svome Kraljevstvu!

Našim svećenicima don Mihovilu, fra Stojanu, majci im Mari i ostaloj djeci pokojnog Marka izražavamo iskrenu sućut!

Dom duhovnih vježbi

DOM DUHOVNIH VJEŽBI u Opatiji,
koji vode Isusovci,
želi i nastoji prije svega pružiti
SVEĆENICIMA priliku da se mogu duhovno
sabrati i obnoviti kroz:

trodnevne
petodnevne
i šestodnevne
duhovne vježbe.

Svećenicima se daje također mogućnost za pri-
vatno i osobno sabranje i obavljanje pojedinač-
nih duhovnih vježbi kad sami zažele ili dobiju
za to vremena.

Svakog petka poslije večernje Sv. Mise organi-
ziramo, za sve one koji žele i vole zajednički
moliti i slaviti Boga, zajedničku molitvu.

raspored
DUHOVNIH VJEŽBI
za SVEĆENIKE

kolovoz 1984.
27 — 30. tri dana

listopad 1984.
8 — 11 tri dana
15 — 18. tri dana
22 — 25. tri dana

studeni 1984.
5 — 8. tri dana
12 — 15. tri dana
19 — 22. tri dana

prosinac 1984.
2 — 7. šest dana

Ištem čas predaha da uzate sjednem,
Posao ću svoj dovršiti poslije.
Kad ti lica ne vidim,
mome srcu nema ni mira ni počinka,
i posao mi biva trudba beskonačna
u bezobalnom moru teškoga rada.

Čas je da se mirno sjedi licem u
lice s Tobom
i da se životu pjeva pjesma posvetna
dok traje ovaj tihi i raskošni odmor.

(Rabindranat Tagor)

Od 22. svibnja do 20. lipnja kuća je zatvo-
rena za sve vrste gostiju.

SMJEŠTAJ

Dom duhovnih vježbi u Opatiji, bivšem carskom
bečkom ljetovalištu, nalazi se u adaptiranom be-
nediktinskom samostanu impozantno građenom
početkom našeg stoljeća, pokraj veličanstvene,
ali nedovršene, benediktinske crkve.

Zgrada svim svojim sobama, izuzev tri, gleda
prema tristotine metara udaljenom moru preko
velikih i vitkih čempresa kojima je okružena.

Svaki sudionik duhovnih vježbi smješten je u po-
jedinačnoj sobi sa hladnom i toplom vodom.

Za kuhinju, spremanje soba i čistoću kuće brinu
se sestre Svetog Križa:

s. Venancijana Mihaljević
s. Lucija Mihaljević
s. Nataša Jozić

Kuću vode:

o. Petar Nikolić DI
o. Josip Badalić DI
Br. Stanko Šagi DI

Naša je adresa:

Isusovci
Rakovčeva 12
51410 OPATIJA
Tel. 051/712-830

IMENOVANJA I PREMJEŠTAJI...

Dekretom Biskupskog ordinarijata u Mostaru razrješeni su dosadašnjih dužnosti i imenovani zanove:

- vlč. gosp. don Ivan KORDIĆ, st. dosadašnji župnik Rotimlje razrješen dužnosti župnika i imenovan bilježnikom Biskupskog ordinarijata u Mostaru;
- vlč. gosp. don Ivan ZOVKO, razrješen dužnosti duh. pomoćnika Katedralne župe u Mostaru i graditeljem Svećeničkog doma u Potocima i imenovan župnikom župe Rotimlja;
- vlč. gosp. don Ivan BARIŠIĆ, razrješen službe kapelana na župi Rotimlja i data mu dozvola da može poći na pripreme za misije u Tanzaniju - želimo mu Božji blagoslov;
- vlč. gosp. don Zdravko PETKOVIĆ, razrješen službe župnika župe Zagorje i imenovan upraviteljem Svećeničkog doma u Potocima;
- vlč. don Mate ŠOLA, razrješen službe duh. pomoćnika u župi Rašeljke i imenovan župnikom župe Zagorje;
- vlč. gosp. don Ivo PAVLOVIĆ, kapelan župe Gabela imenovan privremenim upraviteljem župe Gradac nakon smrti don Stanka Puljića, do imenovanja redovnog župnika.

OPROSTI I DISPENZE: Za dozvoljeno i valjano podjeljivanje oprosta potreban je opravdan razlog. Kan. 90, 1 novog Crkvenog zakonika navodi: Neka se ne dispenzira od crkvenog zakona "sine iusta et rationabili causa" imajući pred očima okolnosti slučaja i težine zakona od kojeg se dispenzira. Inače je oprost nedozvoljen, osim ako je dan od zakonodavca, i nevaljan.

Međutim, nerijetko dolaze molbe na Ordinarijat za oprost, bez ikakvog navedenog razloga. Treba, dakle, razlog točno navesti, - ne radi se o birokraciji, nego o valjanosti oprosta.

SLUŽBENI VJESNIK MOSTARSKO - DUVANJSKE I TREBINJSKO - MRKANSKE
B I S K U P I J E

Mostar, 1984. godine, br. II/84.

S a d r Ź a j:

PISMO SVETOG OCA PAPE IVANA PAVLA II BISKUPU PAVLU ŽANIĆU
STALNOM UPRAVITELJU TREBINJSKO-MRKANSKOM, original-latinski
- Prijevod pisma na hrvatski

DEKRET SVETE KONGREGACIJE ZA EVANGELIZACIJU NARODA O PROGLA-
ŠENJU TREBINJSKE ŽUPNE CRKVE KATEDRALNOM, original-latinski
- Prijevod dekreta na hrvatski

DOKUMENTI SVETE STOLICE

- Papina poruka za svjetski misijski dan 21.10.1984. (s. 32)

BISKUPSKA KONFERENCIJA JUGOSLAVIJE

- Norme o ponovnoj uspostavi trajnog đakonata (s. 35.)
- Pastoralne upute o brakovima među kršćanima
različitih vjeroispovjesti (s. 40)

OKRUŽNICE BISKUPSKOG ORDINARIJATA MOSTAR

- Br. 884/84: Izvještaj o proslavi "21. svjetskog dana
molitve za zvanja" (s. 48)
- Br. 885/84: Izvještaj o Jubilarnoj Godini Otkupljenja (s. 48)
- Br. 888/84: Naša biskupija na Nacionalnom Euharistijskom
Kongresu (NEK) u Zagrebu i Mariji Bistrici (s. 49)

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET ZAGREB

- Apel kršćanskoj javnosti za godišnju pomoć Katoličkom bogos-
lovnom fakultetu u Zagrebu (s. 50)

EUHARISTIJSKI KONGRESI - u Trebinju, 17. lipnja 1984. (s. 51,52)
u Mostaru, 15. srpnja 1984.

- Zlatna Misa don Mate Nuića i don Cvitana Radišića (s. 53).
- Srebrna Misa don Tadije Pavlovića (s. 54)
- Podjela službi i ređenja (s. 55)
- Svećeničko ređenje u Jeruzalemu (s. 56)
- Godišnjica smrti pok. don Marka Perića (s. 57)
- Pok. fra David Zrno, in memoriam (s. 58)

Izdaje Biskupski Ordinarijat Mostarsko-duvanjske i
Trebinjsko-mrkanske biskupije u Mostaru, Šetalište
JNA 18, pp. 143, 88001 M o s t a r, za isključivu
upotrebu svećenika navedenih biskupija, čl. 15 Zakona o štampi.

Odgovara, mons. Pavao Žanić, biskup mostarsko-duvanjski i
apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski

Umnoženo vlastitim strojem!

VENERABILI FRATRI
PAULO ŽANIĆ
ADMINISTRATORI PERPETUO
TRIBUNENSI - MARCANENSI

Mille anni continentis fidelitatis in Ecclesiam Christi - unam sanctam catholicam apostolicam, a successoribus Principis Apostolorum gubernatam -, apud singularem communitatem saepius vexatam vastatam immo interdum ne perviam quidem proprio pastori, merentur a Christi Vicario Episcopo Romano peculiarem amantemque pastoralis sollicitudinis declarationem. Hanc ideo ob causam mens Nostra insigniter hoc tempore dirigitur in australem Erze^{go}vinam ubi videlicet iacet Administratio Apostolica Tribunensis, cui deinde additum etiam nomen est Marcanense, de qua certa exstant historica indicia ab aetate Summorum Pontificum Gregorii Quinti (996-999) ac Benedicti Octavi (1012-1024).

Magnopere enim laetati sumus, cum a te, Venerabilis Frater, certiores fieremus in animo te habere una cum benemerenti clero et amato populo tuo celebrare praecipuo ardore fructuque spiritali millesimum annum completum a

condita ista dilecta dicione simulque centesimum annum a dedicata paroeciali aede Tribunensi, quae - data hac fausta opportunitate - per aliud instrumentum Nostrum provehitur ad templi cathedralis condicionem et dignitatem, unde fiat veluti cor eiusdem vetustae quidem gloriosaeque dioecesis.

Pariter etiam gaudemus quod idem cathedrale templum intelleximus Deo esse dicatum ad Nativitatis semper Virginis Mariae honorem, quam filiorum adfectu isti fideles venerantur plura apud sacella dioecesana in primisque apud ~~sacrarium~~ vulgo appellatum Donje Hrasno, ubi Immaculata Dei Mater invocatur magna cum fiducia sub titulo Reginae Pacis.

Pastoris autem universalis ac Nuntii Pacis cura Nostra amplectitur omnes viros feminasque bonae voluntatis cotidie intra istius communitalis fines versantes et operantes, non catholicos igitur dumtaxat verum eos quoque qui Nobiscum coniunguntur fide unius Dei ac praesertim qui Nobiscum copulantur communis Baptismi vinculo.

Quapropter tempore ita sollemni gratiarum actionis erga Dominum pro verae Fidei dono non profecto oblivisci eorum possumus qui nondum nuntium acceperunt quem Servator omnibus temporum omnium hominibus dedit. Ac, dum co-

hortamur Nos ut fervidae preces Deo moveantur ut universi cordium suorum portas recludant Divino Redemptori, simul quidem vos rogamus ut testimonium illis magnanimum reddatis christianae vitae flagrantisque caritatis.

Iuvat praeterea reminisci Nos celebrationem huius millenarii a condita dioecesi ista locum obtinere inter magnifica sollemnia modo peracta tredecim saeculorum Christiani nominis apud magnanimum fidelemque Croatam populum. Eius enim historia - quem ad modum efferre voluimus in audientia publica concessa fidelibus Bosniae et Erzegovinae Kalendis Maiis anno millesimo nongentesimo octogesimo secundo - abundat documentis ac testimoniis valde christianis.

Etenim nemo fere est quin probe noverit aerumnas a fidelibus terrae vestrae toleratas saeculorum decursu; quocirca ex animo rursus verba illa inculcare cupio: iacitate vos de compluribus illis testibus qui decertaverunt suamque obtulerunt vitam 'pro cruce honorata ac libertate aurata' (L'Osservatore Romano 3-4 Maii MCMLXXXII).

Confugiatis semper ad precationem, adhibentes thesauros translaticiarum pietatis christianae formarum, sicut iam admonitum est a sacris pastoribus et sicut iam factum est per Annum Iubilarem Redemptionis ibidem cele-

bratum uberi sane cum spiritali proventu. Hoc pacto communitas iterum vestra testabitur altam tenacemque fidem in exemplum aliis, atque incitamento similiter erit iunioribus ad proprium patrimonium tuendum virilis scilicet pietatis, fortis humanitatis et catholicae identitatis.

Ex quo tempore, anno nempe MDCXXII, Sacra Congregatio "de Propaganda Fide" nunc vocata "pro Gentium Evangelizatione" plurimum benevolentiae erga dioecesim vestram exhibet, laudabiliter opera est data ut omnibus rationibus vocationes sacerdotales provehantur quo maior usque numerus bene institutorum pastorum necessitatibus satisfacere valeat fidelium. Atque hodie in duobus decanatibus Tribunensibus necnon in Mandetriensibus-Dumnensibus tanta multitudo filiorum vestrae terrae, quae consolationem Nobis adferat magnam, operatur dedito animo et cum fructu conspicuo in vinea Domini.

Oblata porro hac occasione Nobis gratum est aestimationem Nostram significare industriae illius indefessae, quam Venerabilis Noster semperque carissimus Frater Petrus Cule, Archiepiscopus titulo Giufitanus et Solio Pontificio Adsistens, quadraginta ferme annos explevit tamquam diligens Administrator episcopalis gregis Tribunensis.

Tempora, quibus vivimus, Venerabilis Frater et dilecti Filii, quantum ad fidem nostram attinet, haud minus sunt difficilia ac periculosa quam anteacti temporis. Etiamnunc ea fides impeditur maxime ab eis qui rerum materialium studium propagant, unde bona spiritalia corrumpuntur magnaue simul detrimenta adolescentibus potissimum adferuntur. Hac de causa cupimus vos adhortari ut fervidas preces denuo moveatis potentissimo archangelo Sancto Michaeli, caelestis militiae principi, iamque ab immemorabili tempore Patrono vestrae millenariae dioecesis. Haud secus ac ipse malorum auctorem devincere valuit atque rebellionis adversus Deum Patrem nostrum, etiamnunc repellat et posthac vires eas quae illuc quidem tendunt ut animae pretioso Christi sanguine redemptae pereant.

Matris Ecclesiae et Sancti Petri adhuc "in campo" apud Čičevo exculi intercessione optamus, ut amatissima ista dioecesis, secundo ipsius ineunte millennio, possit magis magisque splendere ob suam in Dominum fidelitatem eiusque Ecclesiam ut omnes vestri adiuventur fratres ac decus consentaneum patriae vestrae augeatur.

Cunctis denique vobis, Venerabilis Frater et cari Filii ac Filiae, Benedictio Apostolica proficiat Nostra, optabile quidem pignus lectissimorum munerum caelestium

et auspex certissima copiosiorum usque spiritalium fructuum.

Ex Aedibus Vaticanis, die VIII mensis Iunii, anno MCMLXXXIV, Pontificatus Nostri sexto.

Ioannes Paulus II

ČASNOM BRATU
PAVLU ŽANIĆU
STALNOM UPRAVITELJU
TREBINJSKO – MRKANSKOM

Tisuću godina ustrajne vjernosti Crkvi Kristovoj – jednoj, svetoj, katoličkoj i apostol-skoj, kojom ravnaju nasljednici Apostolskog Prvaka – od strane posebne zajednice, često progonjene i pustošene, ponekad čak i vlastitom pastiru nedostupne, zaslužuje osobito i ljubazno svjedočanstvo pastirske brige Kristova Namjesnika Rimskoga Biskupa. To je upravo razlog da je posebno sada Naša misao usmjerena prema južnoj Hercegovini gdje se nalazi Trebinjska biskupija – s kasnije dodanim naslovom mrkanska – o kojoj postoje povijesni podaci od vremena Vrhovnih Prvosvećenika Grgura Petog (996–999) i Benedikta Osmog (1012–1024).

Veoma smo radosni što smo obaviješteni od Tebe, Časni Brate, da zajedno sa zaslužnim svećenstvom i ljubljenim svojim narodom kaniš proslaviti s osobitim žarom i duhovnim plodom tisućljeće utemeljenja te drage biskupije i ujedno stoljetnicu blagoslova župske crkve u Trebinju, koja se u ovoj sretnoj okolnosti, u drugoj Našoj ispravi, uzdiže na stupanj i dostojanstvo katedrale da bude kao srce te starodrevne i slavne biskupije.

Isto se tako radujemo što smo doznali da je ta prvostolna crkva Bogu posvećena na čast Rođenja Marije vazda Djevice, koju ti vjernici sinovskom ljubavlju štiju u mnogim biskupijskim crkvama i kapelicama, poglavito u svetištu u Donjem Hrasnu, gdje Bezgrešnu Bogorodicu s velikim pouzdanjem zazivaju imenom Kraljice Mira.

Naša se naime briga kao sveopćeg Pastira i Glasnika Mira odnosi na sve ljude i žene dobre volje koji svakodnevno žive i rade u toj zajednici, ne samo, naravno, na katolike nego i na one koji su s Nama povezani vjerom u jednoga Boga i posebno na one koji su s Nama sjedinjeni vezom zajedničkoga krštenja.

Stoga u tako svečanu trenutku zahvale Gospodinu za dar istinite vjere ne možemo zaista zaboraviti ni onih koji još nisu primili poruku koju je Uzdržavatelj svih vremena uputio svim ljudima. I dok potičemo da se žarke molitve uzdižu Bogu kako bi svi otvorili vrata svojih srdaca Božanskom Otkupitelju, ujedno vas molimo da im pružate veliku dušan primjer kršćanskog života i goruće ljubavi.

Vrijedno je, nadalje, podsjetiti da se proslava tisućobljetnice uspostave te biskupije smješta u okvir veličanstvenih svečanosti koje se upravo završavaju: Trinaest stoljeća kršćanstva ponosnog i vjernog Hrvatskog naroda. Njegova je naime povijest, kao što istaknismo u javnoj audijenciji vjernicima Bosne i Hercegovine, 1. svibnja 1982., puna osobitih kršćanskih dokaza i svjedočanstava.

Gotovo je svima dobro poznato da su vjernici vaše zemlje podnosili patnje tijekom stoljeća; stoga još jednom želimo naglasiti one riječi: budite ponosni na one svjedoke koji su se borili i svoj vlastiti život žrtvovali "za krst časn i slobodu zlatnu" (L'Osservatore Romano, 3–4. svibnja 1982).

Neprestano se molite služeći se bogatstvom prokušanih oblika kršćanske pobožnosti, kao što su već na to podsjetili sveti pastiri i kao što se činilo kroz Jubilarnu godinu Otkupljenja, koja je upravo proslavljena uz obilne duhovne plodove. Na taj ćete način opet posvjedočiti svoju duboku i postojanu vjeru kao primjer drugima, a to će isto biti

poticaj mladim naraštajima da nastave braniti vlastitu baštinu muževne pobožnosti, ja-
ke uljudbe i katoličkog identiteta.

Od 1622. godine, otkako se Sveta Kongregacija "za širenje vjere" ili za "evangelizaci-
ju naroda" vrlo dobrohotno zauzima za vašu biskupiju, poduzimani su pohvalni naponi
da joj se na svaki način povećaju svećenička zvanja, kako bi što veći broj dobro odgoje-
nih svećenika mogao udovoljavati vjerničkim potrebama. I danas u dva trebinjska deka-
nata i u onim mostarsko—duvanjskim značajan broj sinova vašega kraja radi predano i s
vidljivim plodom u vinogradu Gospodnjem, što nam pruža veliku utjehu.

Ovom prilikom drago Nam je izraziti svoje poštovanje prema neumornu djelu od če-
tiri desetljeća Časnog i uvijek Nam predragog Brata Petra Čule, naslovnog Nadbiskupa
giufitanskog i asistenta Papinskog prijestolja, kao brižljiva biskupskog Upravitelja tre-
binjskoga puka.

Vremena u kojima živimo, Časni Brate i ljubljani sinovi, nisu ništa manje teška i po-
gibeljna od onih prošlih po našu vjeru. Ta je vjera neprestano na nišanu onih koji šire
materijalističko naučavanje, zbog čega se rastaču duhovne vrednote i mladima nanosi
tolika šteta. Zato vas sve želimo potaknuti da uzdižete svoje žarke molitve moćnom ar-
kandelu svetom Mihovilu, vođi vojske nebeske, kojega vaša tisućljetna biskupija štuje
kao Zaštitnika od pradavnih vremena. I kao što je on uvijek uspio pobijediti začetnika
zloće i pobune protiv Boga Oca našega, neka odagna, u sadašnjosti i u budućnosti, one
sile koje idu za tim da upropaste duše otkupljene dragocjenom krvlju Kristovom.

Neka po zagovoru Majke Crkve i svetoga Petra, koji se štovao "u Polju" u Čičevu, ta
voljena biskupija zakorači u svoje drugo tisućljeće te uzmogne sve više sjati u svojoj
potpunoj vjernosti Gospodinu i njegovoj Crkvi na izgradnju sve vaše braće i na dičnu
slavu vaše domovine.

Svima napokon vama, Časni Brate i dragi sinovi i kćeri, bio od koristi Naš Apostolski
Blagoslov, i to kao željeni zalog izvrsnih nebeskih darova i kao sigurno pouzdanje u sve
obilnije duhovne plodove.

U Vatikanu, dana 8. mjeseca lipnja, godine 1984. šeste Našega Pontifikata.

Papa Ivan Pavao II

SACRA CONGREGATIO PRO GENTIUM EVANGELIZATIONE
SEU DE PROPAGANDA FIDE

TRIBUNIEN ET MARCANEN

DECRETUM

Declarationis Ecclesiae Cathedralis Tribuniensis

Perdurante millennio Dioecesis Tribuniensis, in Herzegovina australi, nota inde a temporibus Summorum Pontificum Gregorii PP. V et Benedicti PP. VIII - et cui postea additus fuit titulus Marcanensis seu Mercanensis insulae sicuti constat e Bulla Bonifacii PP. IX - Episcopi Tribunienses Cathedralam magisterialem in ecclesia Sancti Michaëlis Arcangelii in Tribunia habere debebant, ob vicissitudines temporum deinde translatam in Monasterio benedictino Sancti Petri in Campo, in loco v.d. Cicevo.

Cum vero etiam praefatum templum Sancti Petri exciderit et postea, in Tribunia, exstructa fuerit ecclesia paroecialis anno Domini 1884 Deo in honorem Nativitatis Beatae Mariae Virginis dicata, Exc.mus ac Rev.mus Dominus Paulus Zanic, hodiernus Administrator perpetuus Dioecesis Tribuniensis et Marcanensis, auditis quorum interest, ab Apostolica Sede expostulaverit ut, ad divinum cultum rectius servandum, Ecclesia Deo in honorem Nativitatis Beatae Mariae Virginis dicata, in Tribunia, templum Cathedrale eiusdem Dioecesis declararetur.

Sacrum vero Consilium Christiano Nomini propagando, omnibus mature perpensis, vigore facultatum sibi a Sanctissimo Domino Nostro IOANNE PAULO Divina Providentia PP. II tributarum, praesenti Decreto, perinde valituro ac si Apostolicae sub plumbo Litterae datae forent, statuit memoratum TEMPLUM DEO IN HONOREM BEATAE MARIAE VIRGINIS dicatum, inde vero etiam uti fuit praeteritis temporibus pro Ecclesia Principi eiusdem Dioeceseos, Sancto Michaëli Archangelo uti Dioecesis Principali Patrono atque Sancto Petro Apostolo dicandum, DIGNITATE ET GRADU ECCLESIAE CATHEDRALIS DIOECESEOS TRIBUNIENSIS ET MARCANENSIS gaudere cum omnibus iuribus et privilegiis adnexis, contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Gentium Evangelizatione seu de Propaganda Fide, in Sollemnitate Ascensionis Domini, die 31 mensis Maii anno Domini 1984.

+ Albert Ryan
Pro-Praefectus

+ J. T. Schumann

**SVETA KONGREGACIJA ZA EVANGELIZACIJU NARODA
ILI ZA ŠIRENJE VJERE**

Trebinje i Mrkan

D E K R E T

o proglašenju katedralne crkve u Trebinju

U protoku tisućljeća Trebinske biskupije, u južnoj Hercegovini, poznate još od vremena Vrhovnih Prvosvećenika Pape Grgura V. i Pape Benedikta VIII. — kojoj je kasnije dodan naslov mrkanskog otoka, kao što stoji u buli pape Bonifacija IX. trebinjski su biskupi morali imati učiteljsku stolicu u crkvi svetog Mihovila arkandela u Trebinju, odakle je kasnije zbog povijesnih prilika prenesena u benediktinski samostan svetog Petra u Polju, u mjestu zvanom Čičevo.

A budući da je spomenuta crkva svetog Petra nestala, te kasnije u Trebinju podignuta crkva koja je 1884. godine posvećena Bogu na čast Rođenja Blažene Marije Djevice, preuzvišeni i prečasni gospodin Pavao Žanić, sadašnji stalni upravitelj Trebinske i mrkanske biskupije, nakon što je saslušao one kojih se tiče, zamolio je Apostolsku Stolicu da se radi potpunijeg opsluživanja bogoštovlja crkva posvećena Bogu na čast Rođenja Blažene Djevice Marije u Trebinju proglasi katedralom iste biskupije.

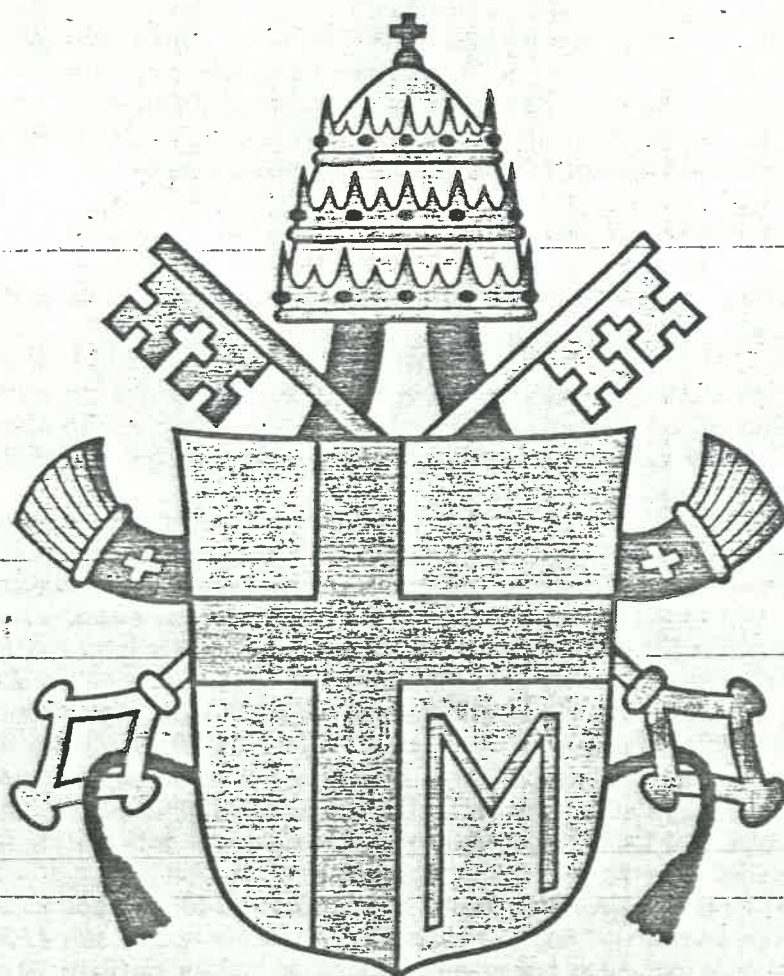
Sveti Zbor za širenje kršćanskog imena, nakon što je sve zrelo promotrio, snagom ovlasti koje mu je udijelio Sveti Otac po Božjoj Providnosti Papa Ivan Pavao II. ovim Dekretom koji od sada ima vrijednost Apostolskog pisma s pečatom, odlučio je da spomenuta crkva Bogu posvećena na čast Blažene Djevice Marije, kao što je bila također u prošlim vremenima prvostolna crkva iste biskupije, posvećena svetom Mihovilu arkanđelu, glavnom Zaštitniku biskupije i svetom Petru apostolu, bude uzdignuta na dostojanstvo i stupanj katedralne crkve Trebinske i mrkanske biskupije sa svim pripadnim pravima i povlasticama, unatoč bilo kakvoj protivnosti.

Dano u Rimu, u palači Svete Kongregacije za evangelizaciju naroda ili za širenje vjere na svetkovinu Gospodinova Uzašašća, dne 31. svibnja godine Gospodnje 1984.

+ Dermot Ryan

Pro—Prefekt

+ D.S. Lourdasamy, Tajnik

Dokumenti Sv. Stolice

PAPINA PORUKA ZA SVJETSKI MISIJSKI DAN 21. 10. 1984.

Predraga braćo i sestre!

„Krv mučenika sjeme je kršćana“ (Tertulijan, *Apologeticus*, 50: PL 1, 534).

U vrijeme moga nedavnog apostolskog putovanja na Dalekom Istoku obradovala me kanonizacija 103 javna ispovjedaoca katoličke vjere, koji su evangelizirajući Koreju navještajem Kristove poruke, bili povlašteni da posvjedoče najvećom žrtvom svoga zemaljskog života sigurnost vječnog života u uskrsnulom Gospodinu.

Ta mi je okolnost nadahnula nekoliko misli na koje želim svratiti pozornost svih vjernika prigodom Svjetskog misijskog dana što uskoro dolazi.

1. Otkupiteljska vrijednost Križa

Apostolske poslanice i Djela apostolska doista potvrđuju da je posebna milost trpljenje „za Ime Isusovo“.

Tako na primjer čitamo da su Apostoli „otišli puni radosti što su smatrani dostojnim podnijeti zlostavljanje za Ime Isusovo“ (Dj 5,41), jer su bili potpuno vjerni ovome što je Otkupitelj bio navijestio u Govoru na Gori: „Blago vama kad vas budu grdili, progonili i protiv vas lažno govorili svaku vrstu opačine zbog mene! Radujte se i klićite od veselja.“ (Mt 5,11).

I sam je Krist izvršio svoje djelo otkupljenja čovječanstva, više nego ičim drugim, prihvativši bolnu muku i najstrašnije mučeništvo te pokazavši na taj način ovaj isti put svojim sljedbenicima: „Tko god hoće ići za mnom, neka se odreće sama sebe, neka uzme križ svoj i neka me slijedi“ (Mt 16,24). Ljubav se dakle neizbježno dokazuje prihvaćanjem Križa i u Križu ona postaje tvorac i neiscrpiv izvor otkupiteljske snage. „Znajte - piše sveti Petar - da niste bili otkupljeni nečim prolaznim, srebrom ili zlatom, od ovoga ispraznog, od otaca baštinjenog načina života, nego skupocjenom krvlju Krista kao janjeta bez prigovora i bez mane“ (1 Pt 1, 18-19; usp. 1 Kor 6,20).

O tom smo izvanrednom otajstvu božanske ljubavi temeljito razmatrali u Svetoj godini Otkupljenja koja je nedavno zaključena. O tome su razmatrali i to su doživljavali u dubini svog srca milijuni vjernika, od kojih su mnogi došli u Rim da obnove svoju javnu ispovijed vjere na grobovima Apostola, koji su prvi podijelili boli mučeništva s Učiteljem. To je ona vjera koju je prvi put zasvjedočio Stotnik pod križem, kao i drugi stražari s njime, ovim riječima: „Uistinu, ovaj bijaše Sin Božji!“ (Mt 27,54).

Nakon toga odlučnog i središnjeg događaja ljudske povijesti Apostoli i njihovi nasljednici nastavljaju, tijekom stoljeća, navješćivati smrt i uskrsnuće Krista, jedinog našeg Spasitelja: „Nema spasenja ni u komu drugomu jer pod nebom nema drugoga imena koje je dano ljudima po kojem treba da budemo spašeni“ (Dj 4,12). Ali je na poseban način ovo svjedočenje trpljenjem sve do skrajnjih granica, što ga je Krist prikazao a potom njegovi sljedbenici, otvorilo pamet i srce ljudi da se obrate Radosnoj vijesti: svjedočenje najveće ljubavi. Doista, „nitko nema veće ljubavi od ove: da tko položi život svoj za svoje prijatelje“ (Iv 15,13).

Upravo je to svjedočanstvo što ga je u svim vremenima davalo mnoštvo Mučenika i Javnih ispovjedaoca vjere, omogućavalo njihovom žrtvom i njihovim žrtvovanjem do kraja rađanje i cvjetanje mnogih Crkava - kao i one Korejske Crkve o kojoj sam govorio na početku. To je mnoštvo oplođivalo svojom krvlju nove zemlje pretvarajući ih u rodna polja Evanđelja. Zaista „ako pšenično zrno ne padne u zemlju i ne umre, ostaje samo samcato, ako li umre, rodi mnogo roda“ (Iv 12,24).

Ti su junaci vjere dobro razumjeli i u životu primijenili osnovnu misao koju sam izrazio u Pismu o kršćanskom smislu ljudskog trpljenja. Prema tome smislu, ako je Krist izvršio djelo otkupljenja čovječanstva Križem i trpio umjesto čovjeka i za čovjeka, onda je svaki čovjek „pozvan da sudjeluje u onom trpljenju čime je i bilo otkupljeno svako ljudsko trpljenje. Izvršujući djelo otkupljenja po trpljenju, Krist je istovremeno uzvisio ljudsko trpljenje na razinu otkupljenja. Stoga i svaki čovjek, u svom trpljenju može postati sudionik otkupiteljskog Kristovog trpljenja“ (Spasonosno trpljenje, 19).

2. Trpljenje, dragocjeno sredstvo evangelizacije

Cini mi se da je jasna povezanost s misijama svega ovoga što sam ovdje izložio. Želio bih, u ovoj poruci za Misijski dan 1984, živo potaknuti sve vjernike da vrednuju različite oblike trpljenja, sjedinjujući ga sa žrtvom Križa za evangelizaciju, to jest za

otkupljenje onih koji još ne poznaju Krista.

Postoje još milijuni braće koja ne poznaju Radosne vijesti i ne uživaju neizmjereno blago otkupiteljeva Srca. Oni sebi ne mogu protumačiti značenje trpljenja. Ono je za njih besmisao što ih najviše tišti i što se nikako ne da protumačiti jer se tako tragično protivi ljudskoj težnji za potpunom srećom.

Sam Kristov Križ osvjetljava jasnom zrakom tu tajnu; samo u Križu čovjek može naći valjan odgovor na tjeskobno pitanje što izvire iz doživljena trpljenja. Sveci su trpljenje temeljito shvatili i oni su to i prihvatili, a koji puta su i tako žarko željeli da budu pridruženi Gospodinovoj muci, usvajajući ove riječi Apostola Pavla: „Tako dopunjam u svom zemaljskom životu za Tijelo Kristovo - to je Crkva - što nedostaje mukama Kristovim“ (Kol 1,24).

Stoga pozivam sve vjernike koji trpe - a nitko nije izuzet od trpljenja - da pridaju to apostolsko i misijsko značenje svemu svome trpljenju.

Sveti Franjo Ksaverski, zaštitnik misija, u svojoj blagovjesničkoj revnosti, namjeravajući donijeti Ime Isusovo do skrajnjih granica zemlje, nije izbjegavao da prihvati bilo koju vrstu napora: glad, hladnoću, brodolom, progon, bolest. Jedina je smrt zaustavila tu njegovu trku.

Sveta Terezija od Djeteta Isusa, zaštitnica misija, zatočenica ljubavi u Karmelu u Lisieux-u željela je pretrčati čitav svijet da zasađi Kristov Križ na svakom mjestu. „Htjela bih biti misionarka - piše ona - ne samo nekoliko godina, nego bih voljela da sam to bila već od samog stvaranja svijeta i da to budem sve do svršetka vjekova“ (Povijest jedne duše, Rukopis B, f. 3r).

Ona je primijenila tu sveopću apostolsku odlučnost svojih želja u trpljenju što ga je isprosila od Boga i u dragocjenom prikazanju same sebe za dragovoljnu žrtvu milosrdnog ljubavi. To je trpljenje doseglo vrhunac i u isto vrijeme najveći stupanj apostolske plodnosti u mučeništvu duha i junački prikazanoj nejasnoći vjere, da dobiju svjetlo vjere tolika braća uronjena u tamu.

Crkva nas poziva, dok nam pokazuje ta dva sjajna uzora, ne samo da o njima razmišljamo nego da ih i nasljedujemo.

Mi dakle možemo aktivno surađivati u širenju Kristova kraljevstva i u razvijanju Njegova mističnog tijela u ova tri pravca:

- učeći se da dajemo posve ispravan smisao svome vlastitom trpljenju što se ukorjenjuje u snažnom sudjelovanju Crkve u otkupiteljskom Kristovom djelu;
- pozivajući našu braću koja trpe duhovno i tjelesno, da shvate to apostolsko svojstvo trpljenja da prema tome vrednuju svoje kušnje, svoje patnje u misijskom smislu;
- usvajajući, neiscrpivom ljubavlju, ono trpljenje što svakodnevno pogađa tako veliki dio čovječanstva, mučena bolestima, glađu, progonstvima, lišena osnovnih i neotudivih prava, kao što je sloboda; patničko čovječanstvo na kojemu trebamo raspoznavati lik Krista „Čovjeka boli“. Tu bol mi moramo olakšavati koliko nam je više moguće.

3. Vrednovanje trpljenja: program Papinskih misijskih djela

Za taj se široki i potpuni program traži velikodušna raspoloživost svih vjernika. Taj plan želim predložiti svim kršćanima ponovno podsjećajući da svaki krštenik jest i da mora biti, iako u različitoj mjeri i načinu, misionar (usp. Ad Gentes 36; Novi crkveni zakonik can. 781).

Taj program povjeravam na poseban način Papinskim misijskim djelima, jer su ona povlašteno sredstvo misijskog dinamizma Crkve, jer ona moraju ne samo na posebni Svjetski misijski dan nego i tokom cijele godine promicati misijski duh, kao elemenat same naravi Mističnog tijela, koji nije nipošto rubni nego bitni elemenat Crkve.

Djelo za širenje vjere, Djelo svetog Petra apostola za sjemeništa i svećenička i redovnička zvanja u misijskim zemljama, Djelo Svetog djetinjstva, Misijska zajednica svećenika, redovnika, redovnica i Svjetovnih instituta, eto to su sredstva koja su se već decenijama iskustvom dokazala kao uspješna za promicanje misija na različitim područjima.

Dobro mi je poznato da se ta zaslužna Djela ne zadovoljavaju samim skupljanjem novčanih sredstava, koja daju velikodušni vjernici - a koja su nezamjenjiva u izgradnji crkava, sjemeništa, škola, prihvatilišta, bolnica - nego ostvaruju snažnu misijsku animaciju. I samo vrednovanje trpljenja za misije, što bih želio predložiti na posebno proma-

tranje svemu Božjem narodu za Misijski dan 1984. godine, jedan je od najplemenitijih izraza njihova apostolata, a to brzo prihvaćaju bolesnici, starci, napušteni, odstranjeni kao i zatvorenici.

Ali treba činiti još više. Doista toliko je toga ljudskog trpljenja, čemu se još ne zna prave svrhe i apostolskog značenja, a od čega može proizaći neizmjereno dobro za napredak evangelizacije, za širenje Kristova Mističnog tijela.

Možda je ovo najuzvišeniji oblik misijske suradnje, jer taj oblik doseže do najvećeg stupnja uspješnosti upravo u sjedinjavanju trpljenja ljudi s Kristovom žrtvom na Kalvariji koja se neprestano obnavlja na oltarima.

Predraga braćo i sestre koji trpите dušom i tijelom, znajte da se Crkva oslanja na vas, da se Papa pouzdaje u vas da bi se Ime Isusovo navješćivalo sve do skrajnjih granica zemlje. Htio bih vas još podsjetiti na ono što sam napisao u Pismu o kršćanskom smislu ljudskog trpljenja:

„Evangelje trpljenja trajno se ispisuje, i neprestano progovara riječima ovog čudnog protuslovlja: Izvori Božanske snage izviru upravo usred ljudske slabosti. Oni što sudjeluju u Kristovom trpljenju, u osobnom trpljenju čuvaju sasvim posebni dijelak beskrajnoga blaga otkupljenja svijeta i to blago mogu dijeliti s drugima. Što je čovjek ugroženiji grijehom, što su teže strukture grijeha koje u sebi sadrži suvremeni svijet, to je snažnija rječitost ljudskog trpljenja. I tim više Crkva osjeća potrebu da se utječe vriednosti ljudskog trpljenja za spasenje svijeta” (Spasonosno trpljenje, 27).

Neka Marija, Kraljica mučenika i Kraljica Apostola probudi u svima želju da se pridruže muci Krista sveopćeg Otkupitelja.

Radostan sam da u ovu Duhovsku nedjelju, koju sva Crkva treba doživjeti u misijskom duhu, mogu podijeliti svoj posebni Apostolski blagoslov svima koji, izravno ili neizravno žrtvuju svoje sile i ulažu svoje trpljenje u priopćavanje Evanđeoskog svjetla čovječanstvu.

Vatikan, 10 lipnja, na blagdan Duhova, 1984. godine, 6. godine Papinstva

Ivan Pavao II

Biskupska Konferencija Jugoslavije

BISKUPSKA KONFERENCIJA JUGOSLAVIJE

NORME O PONOVOJ USPOSTAVI TRAJNOG ĐAKONATA

1. Među divne plodove Drugog vatikanskog sabora ubraja se ne bez razloga i ponovno uspostavljanje trajnog đakonata u Zapadnoj Crkvi.

2. Stojeći na onom što je rečeno u dogmatskoj konstituciji "Lumen gentium", br. 29, i u papinskim dokumentima Motu proprio Pape Pavla VI. "Sacram diaconatus ordinem" od 18. lipnja 1967. i Motu proprio istoga Pape "Ad pascendum" od 15. kolovoza 1972., ova Biskupska konferencija, pošto je dugo i pomno razmatrala stvar na svojoj plenarnoj sjednici održanoj mjeseca rujna 1982. u Đakovu, odlučila je da na njezinu području treba ponovno uspostaviti trajni đakonat.

3. Ovim što slijedi potanje se tumači nakana biskupâ ove Biskupske konferencije, raščlanjena u poticajne norme i odredbene norme.

POTICAJNE NORME

4. Đakonska služba, koja je u samoj kolijevci Crkve sjala tolikim sjajem, nepravdom vremena je u Latinskoj Crkvi gotovo bila potisnuta u zaborav, a sada ponovno uspostavljena daje novu nadu da će Crkva i u našim vremenima zasjati u svijetu novim svjetlom.

5. Uspostavljaajući trajni đakonat potpunije se obnavlja i hijerarhijska struktura Crkve, koja se po svjedočanstvu svetog Ignacija Antiohijskog sastoji od biskupa, prezbitera i đakona. "Potrebno je pak", piše Traljanima, "da svi na svaki način časte đakone, koji su službenici Božjih tajna; nisu naime đakoni jela i pića, nego službenici Crkve Božje. Neka svi prema tome časte đakone kao Isusa Krista, kao i biskupa, koji je slika Oca, a prezbitere kao Božji senat i vijeće apostola: bez ovih nema Crkve" (ib. 2, 1; 3, 1).

6. U Crkvi apostolskog vremena đakoni su, povezani skupa s biskupima i prezbiterima u svetoj službi, imali veliku ulogu ne samo kao ures Crkve, nego su i svojim djelovanjem uvelike obogatili duhovne riznice Crkve. To je pak vrlo poželjno i u naše vrijeme, da naime spasenjsko poslanje Crkve postane još djelotvornije.

7. Vršeci snagom svetog reda službu djela ljubavi koja je svojstvena đakonatu, sama Crkva se pokazuje kao služiteljica po kojoj njezin bčžanski Osni-

važ ne prestaje služiti (usp. Mt 20, 28).

8. Služenjem djela ljubavi i služenjem naviještanja Evanđelja đakoni doprinose okupljanju Božjeg naroda u hijerarhijskom tijelu Crkve, što doseže vrhunac u slavlju Euharistije, te tako Crkva raste do punine Kristove.

9. Ne bi trebalo smetnuti s uma ni ekumensku važnost. Ponovnim uspostavljanjem trajnog đakonata u većoj mjeri izlazi na svjetlo poklad zajedničke baštine s Istočnim Crkvama, tim više što u našim krajevima živimo katolici izmiješani s pravoslavicima.

10. U vršenju svoga služenja đakoni imaju sasvim specifičnu službu kojom se razlikuju kako od laika tako i od prezbitera.

11. Uspostavljanjem stalnog đakonata većim će sjajem zasjati liturgijsko, osobito euharistijsko slavlje, te će postati znakovitije i pokazati se zaista kao "vrhunac i izvor" crkvenog života. (Usp. liturgijsku konstituciju "Sacrosanctum Concilium", br. 10.)

12. U našim prilikama ponovno uspostavljanje trajnog đakonata žele oni koji neposredno djeluju u brizi za duše, tim više što kod nas naviještanje Evanđelja nailazi na specifične teškoće koje se - čini se - mogu prevladati ustanovljenjem stalnih đakona.

13. I u nekim našim biskupijama Crkva trpi veliku štetu zbog nedostatka prezbitera, čemu će se bar djelomično pomoći uspostavom stalnih đakona.

14. Ima i kod nas ljudi laika koji se na različite načine mnogo trude u životu Crkve, a koji bi, ojačani đakonskim redom, svoje djelovanje vršili mnogo plodonosnije.

ODREDBENE NORME

15. Đakoni će svoje djelovanje vršiti u punom zajedništvu i ovisnosti sa svojim Biskupom koji snosi prvu odgovornost za život Crkve u svojoj biskupiji, i - u koliko nije drugačije određeno - s mjesnim župnikom.

16. Vršeci djela ljubavi - što je svojstveno đakonu - snagom hijerarhijskog stupnja đakon u vršenju ove specifične evanđeoske službe predstavlja crkvenu zajednicu.

17. Istom snagom svetog reda đakonata pružat će pomoć u naviještanju Evanđelja, u propovijedanju i katehizaciji, ili u pripremanju kandidata za sakramente krštenja i potvrde, kao i pastoralnim posjetima, osobito bolesnikâ.

18. U liturgijskim činima prema propisanim normama đakon vlastitom službom asistira Biskupu ili prezbiteru, svečano podjeljuje krštenje, dijeli pričest, s ovlaštenjem blagoslivlje ženidbe, predvodi pogrebne obrede, podjeljuje blagoslovine. Predsjeda liturgiji riječi, osobito gdje nema biskupa ili prezbitera.

19. Laicima pomaže da plodonosnije vrše djela apostolata.

20. Jedni su đakoni vezani zakonom celibata, a drugi su oženjeni.

21. Na mjesnog ordinarija spada odgovornost i nadležnost pripuštanja kandidata đakonatu, briga o njihovoj pripremi, vršenje reda, kao i prestanak toga vršenja ako to zahtijevaju posebne objektivne ili subjektivne okolnosti.

22. Nitko neće biti pripušten primanju svetog reda đakonata ako Ordinarij nije prije sigurno ustanovio da ima svojstva koja se traže, saslušavši i članove crkvene zajednice u kojoj je kandidat živio.

23. Neka se nitko ne pripušta đakonatu samo za nagradu za bilo kakve usluge, nego samo iz razloga potrebe ili koristi duša.

24. Od kandidata se traži određen stupanj kreposti, duh molitve, ljubav prema Crkvi, raspoloženost za dijalog, dovoljna inteligencija, čudoredna treznoća, razboritost, ravnoteža duha te duh odgovornosti. Traži se također dovoljno tjelesno zdravlje.

25. Uz spomenuta svojstva traži se i spremnost i raspoloživost za pastoralnu suradnju s drugima.

26. U pripuštanju kandidata đakonatu Ordinarij će odbaciti svaku predra-
sudu u pogledu društvenih slojeva ili građanskih profesija, samo ako su spo-
jive sa svetom službom.

27. Kanonska dob za one koji se pripuštaju trajnom đakonatu određuje se 25 godina za one koji su vezani celibatom, a 35 godina za oženjene.

28. Za podjeljivanje reda đakonata oženjenima traži se i pristanak su-
pruge, te moralna sigurnost o stabilnosti toga braka dokazana životom. S pra-
vom se očekuje od đakonove obitelji da pruža svjedočanstvo kršćanskog života,
osobito u odgajanju vlastite djece.

29. Đakoni neka se ne bave politikom.

30. Na Biskupa spada briga za intelektualnu, teološku, pastoralnu i du-
hovnu formaciju đakona.

31. Ustanove za formiranje đakona su ili biskupijske ili međubiskupijske

ili krajevne.

32. Briga za formiranje đakona neka se povjeri ljudima koji su i sami zdrave nauke te prožeti duhom ljubavi prema Crkvi.

33. U kandidatima treba njegovati duh evanđeoske vjernosti i univerzalnosti, kao i crkveni duh dijaloga.

34. Kandidati moraju steći dovoljno poznavanje Biblije, teologije, liturgike i asketike, kao i drugih disciplina, poput katehetike i administracije, kako to zahtijeva pravilno vršenje đakonske službe.

35. Od kandidata se traži dovoljno poznavanje okolnosti u kojima će vršiti svoje djelovanje, kao što je kod nas kršćanska pravoslavna zajednica, islam i marksizam.

36. Za daljnju trajnu formaciju đakona poslužit će teološki, pastoralni, katehetski i liturgijski tečajevi, zatim studijske grupe, rekolekcije i tome slično.

37. Formacija đakona može biti i kraća ukoliko ju je prije bar djelomično stekao.

38. Pitanje đakona kao i prezbitera spadaju u nadležnost Vijeća Biskupske konferencije za kler.

39. Studij izobrazbe neće bit kraći od tri godine na katehetskim ili pastoralnim ili sličnim institutima pod nadzorom Biskupa i prema crkvenim propisima, osobito prema Instrukciji Svete kongregacije za katolički odgoj od 16. lipnja 1969.

40. Za vrijeme izobrazbe kandidat će proći kroz praktične vježbe da se bolje privikne surađivati s Biskupom, prezbiterima i laicima.

41. Za vrijeme izobrazbe kandidati moraju pružiti svjedočanstvo prilagodljivosti osobnog života - oženjeni i obiteljskog života - prema životu zajednice.

42. Nitko od kandidata neće biti pripušten ređenju dok po sudu Biskupa ne bude zajamčena njegova prikladnost.

43. Đakon neka bude svjestan da zvanje ima kao dar koji mu je dobrohotno dan, pa neka ga primi u duhu poniznosti i zahvalnosti, i zato se smatra pozvanim na veće suobličavanje Kristu, koje će njegovati čitanjem Svetog Pisma, skramentalnim životom, svakodnevnom molitvom, a osobito svakodnevnim liturgijskim recitiranjem Jutarnjih pohvala i Večernje.

44. Đakon treba da se ističe primjernim krepostima, bratskom ljubavlju, posebnom ljubavlju prema Crkvi, pobožnošću prema svecima, a posebno prema Blaženoj Djevici Mariji, koja je uzor služenja Bogu i ljudima, pa će stoga svaki dan moliti bar dio krunice.

45. Po primjeru đakonâ prve Crkve posebnom ljubavlju ljubiti će siromahe, bolesnike, potrebne svih vrsta koji po evanđeoskom pravu od đakona očekuju darežljivost, pomoć i utjehu (usp. Mt 25, 31-46).

46. U svrhu unapređenja duhovne formacije đakoni će bar svake druge godine obavljati duhovne vežbe. A neka rado sudjeluju i u drugim biskupijskim ili međubiskupijskim ustanovama za unapređenje duhovnog života.

47. Đakon stoji na raspolaganju svom Ordinariju i svoju službu neka vrši u duhu poslušnosti prema njemu, uvijek pokoran njegovoj punoj jurisdikciji i odgovornosti.

48. Na svakog pojedinog biskupa kao vrhovnog pastira u biskupiji spada odgovornost i pravo odlučivanja o korisnosti ili prikladnosti uvođenja stalnih đakona u vlastitoj biskupiji.

49. Pravo je i dužnost Biskupa da se brine kako bi se u njegovoj vlastitoj biskupiji za što veću korist duša uskladila đakonska služba s ostalim biskupijskim strukturama.

50. Vrlo je prikladno da đakoni imaju svoga predstavnika u različitim biskupijskim strukturama, a osobito u Pastoralnom vijeću.

51. U liturgijskim funkcijama đakon se oblači u ruho koje je vlastito njegovu redu. Izvan liturgijskih funkcija vrlo je prikladno - osim ako se drugačije ne preporučuje - da ima znak svoga kleričkog štaleža.

53. Neka se nitko ne pripušta stalnom đakonatu ako za njega nije osigurano što je potrebno za život.

53. Kao pravilo pretpostavlja se da će stalni đakoni sredstva za život imati od vršenja svoga profesionalnog rada.

54. Prije nego Biskup u svojoj biskupiji uspostavi trajni đakonat, bit će potrebno i vrlo pohvalno da sasluša svoje dijecezansko Prezbiterialno i Pastoralno vijeće. U duhu kolegijaliteta neka obavijesti Biskupsku konferenciju o uvođenju stalnog đakonata u svojoj biskupiji.

PASTORALNE UPUTE O BRAKOVIMA MEĐU KRŠĆANIMA RAZLIČITIH VJEROISPOVIJESTI

Živimo u društvu u kojem su gotovo posvuda sve više pomiješani ljudi različitih nazora, uvjerenja, vjera i vjeroispovijesti. Preseljavanje ljudi iz sela u gradove, iz jednog kraja u drugi, veliki broj iseljenika, razvoj gospodarstva, suvremena saobraćajna sredstva i sredstva društvenog priopćivanja, smanjili su udaljenosti među ljudima i na nov ih način povezali.

Vanjskim problemima pridružuju se i promjene u načinu mišljenja i načinu čuvstvovanja ljudi. Jače se naglašava čovjekova osobnost i sloboda, poštovanje njegove savjesti i uvjerenja, dok vjersko uvjerenje u mnogima sve manje utječe na njihove životne odluke. Zato raste i broj mješovitih brakova.

"Crkva je svjesna da mješovite ženidbe, upravo kao posljedica različitosti religija i podijeljenosti kršćana redovito ne koriste - izuzevši neke slučajeve - uspostavljanju jedinstva među kršćanima. Naime, vrlo mnoge su poteškoće povezane s mješovitom ženidbom, ukoliko ona unosi neku podijeljenost u živu stanicu Crkve, kako se kršćanska obitelj s pravom naziva, te se zbog razlika u vjerskom životu otežava vjerno ispunjavanje evanđeoskih zapovijedi, naročito s obzirom na sudjelovanje u crkvenom kultu i na odgoj djece" (Vidi Motu proprio pape Pavla VI. O mješovitim ženidbama - De matrimoniis mixtis, Zagreb b. g., izd. KS dokumenti 29,5). Pastoralne upute koje ovdje donosimo namjeravaju, na temelju dokumenata II. vatikanskog koncila (1) i kasnijih papinskih odredaba (2), važećeg crkvenog zakonodavstva (3), te odredbe Biskupske konferencije Jugoslavije (4), dati temeljna načela o mješovitim brakovima i praktične upute o njihovoj pripravi, sklapanju i pastORIZACIJI (5).

I. TEMELJNA NAČELA

A) Dostojanstvo braka - osobito među kršćanima

1. Obitelj je osnovna stanica ljudskog društva, izvor njegove zdravlja i zdravog napretka, osobne i ljudske sreće i kreposnog života. "Bog nije stvorio čovjeka sama; od početka muško i žensko stvori ih (Post 1, 27). Njihovo združenje tvori prvi oblik zajednice osoba. Čovjek je naime po svojoj najdubljoj naravi društveno biće i bez odnosa s drugima ne može ni živjeti ni razviti svoje sposobnosti" (GS 12,4). "Intimnu zajednicu bračnoga života i ljubavi utemeljio je i providio vlastitim zakonima Stvoritelj... (...) Sam je naime Bog začetnik braka, koji je opskrbljen različitim dobrima i ciljevima: sve je to od najvećeg značenja za održanje čovječanstva, za osobni napredak i vječnu sudbinu pojedinih članova obitelji, za dostojanstvo, čvrstoću, mir i dobrobit same obitelji i čitavog ljudskog društva" (GS 48,1). Zato je svaki pravi brak dionik izvanrednog dostojanstva.

2. Ženidba među kršćanima je sakrament, to je sveti znak, po kojem obitelji dolazi Krist sa svojom otkupiteljskom snagom. "Spasitelj ljudi i Zaručnik Crkve dolazi u susret kršćanskim supruzima po sakramentu ženidbe. Ostaje i nadalje s njima da se u međusobnom predanju stalnom vjernošću ljube, kao što je on ljubio Crkvu i sama sebe predao za nju. Prava bračna ljubav uzeta je u božansku ljubav te se otkupiteljskom Kristovom snagom i spasonosnim djelovanjem Crkve upravlja i obogaćuje" (GS 48,2).

Tako je obitelj živa stanica Crkve, Crkva u malom, gdje životna zajedni-

ca, koja nastaje iz potpunoga predanja muža i žene jedno drugome, nadilazi čovjeka. Slika je saveza između Krista i Crkve, neprestana veza s Božjim životom i s beskrajnom ljubavlju po djelovanju Duha Svetoga. Naravni brak koji je već i sam utemeljen u presv. Trojstvu (usp. Post 1, 27), među kršćanima je, pripadali oni bilo kojoj vjeroispovijesti, uzdignut tako na novo dostojanstvo i moć.

3. Danas Crkva sa sve većom brigom pripravlja mlade ljude na bračni i obiteljski život. Određujući i primjenjujući pravne odredbe i upute ona ima pred očima dostojanstvo čovjeka, prava njegove savjesti i njegovu slobodu, osobito u vjerskim stvarima. Drugi vatikanski koncil kaže: "Takva se sloboda sastoji u tome što svi ljudi moraju biti slobodni od pritiska bilo pojedinaca, bilo društvenih skupina, ili bilo koje ljudske vlasti, i to tako da u vjerskoj stvari nitko ne bude primoravan da radi protiv svoje savjesti ni sprečavan da radi po svojoj savjesti, privatno i javno, bilo sam, bilo udružen s drugima, unutar dužnih granica" (DH - deklaracija o vjerskoj slobodi - 2).

Crkva se poslije Koncila obnavlja na svim područjima, jer jače ponire u duh Evanđelja i uzima u obzir istinske životne prilike. Zato moramo i na području mješovitih brakova sve dublje razumijevati, jasnije naglašavati i dosljednije ostvarivati to dostojanstvo čovjeka i njegove slobode, veličinu braka i obitelji, a osobito svetost bračne zajednice među kršćanima, pripadali oni bilo kojoj ispovijesti vjere.

B) U mješovitom braku ostvareno je otajstvo Kristovo

1. Zaslugom ekumenskog pokreta, osobito prema načelima II. vatikanskog koncila, odnosi se među kršćanima brže mijenjaju. Protivštine i mržnja nestaju, sve više u nama raste svijest međusobnog jedinstva u Kristu i Duhu Sv. te potrebe zajedničkog svjedočenja u suvremenom svijetu. Koncil nas uči u Dogmatskoj konstituciji o Crkvi: "Crkva zna da je zbog više razloga povezana s onima koji su kršteni te nose kršćansko ime (...). Ima mnogih koji poštuju Sv. Pismo kao pravilo vjere i života i pokazuju iskrenu vjersku revnost, s ljubavlju vjeruju u Boga Oca svemogućega i u Krista, Sina Božjega, Spasitelja; dapače primili su krštenje po kojem se spajaju s Kristom, a priznaju i primaju i druge sakramente u svojim Crkvama i crkvenim zajednicama. Mnogi među njima imaju episkopat, slave i svetu Euharistiju i goje pobožnost prema Bogorodici Djeviči. K tome se pridružuje zajednica molitava i drugih duhovnih dobara; dapače neko sjedinjenje u Duhu Svetomu, koji svojom posvećujućom snagom i u njima djeluje..." (GS 15).

2. Različiti stupnjevi jedinstva, koji već postoje među kršćanima, mogu omogućiti potrebno duhovno jedinstvo u kršćanskoj obitelji mješovitoga braka i dati temelj kršćanskom odgoju. Isto tako svima onima koji nastoje svoj život uskladiti s Evanđeljem omogućuju zajednički život u molitvi, u Božjoj riječi, u Duhu Svetomu, a i u svetim obredima sudjelovanje u različitim stupnjevima.

"A vjernici istočnjaci koji su svetim krštenjem oprani izvan katoličke Crkve, iako su odijeljeni od našeg zajedništva, u svojim Crkvama imaju prave sakramente, naročito svećeništvo i euharistiju, po kojima su vrlo usko povezani s nama" (Vidi Motu proprio, De matrimoniis mixtis, 7-9). Zato je u braku između katolika i kršćana istočnih Crkava omogućeno, pod određenim uvjetima euharistijsko zajedništvo. (Usp. ED. I, br. 39-46).

Katolička Crkva smatra da su između nas i zapadnih nekatoličkih kršćana

veće razlike, pa zato ne dopušta katolicima sudjelovanje kod euharistijskih tajni u tim Crkvama. Ipak nekatolicima omogućuje primanje euharistije u katoličkoj Crkvi pod određenim uvjetima, ako ispovijedaju vjeru u Kristovu prisutnost (Usp. ED. I, br. 55). Krštanje nas također povezuje s njima u Kristu, stvara mnogostruke veze te omogućuje sakramentalno bračnu zajednicu.

"Stoga se kod vjenčanja između krštenih - koje je pravi sakrament - uspostavlja neko zajedništvo duhovnih dobara, kojega nema u ženidbi sklopljenoj između bračnih drugova gdje je jedan kršten, a drugi nekršten" (Vidi Motu proprio, De matrimoniis mixtis, 9).

3. Sigurno je da se u obiteljima mješovitih brakova, uza svu dobru volju i međusobnu uviđavnost, osjeća podijeljenost Crkve, a u nekim točkama i razlika u nauci. "Zbog ovih razloga Crkva - svjesna svojih odgovornosti - odvrća od sklapanja mješovitih ženidbi, jer žarko želi da katolici u ženidbi mogu naći savršeni duhovni sklad i puno zajedništvo života. No budući da čovjek ima prirodno pravo na sklapanje braka i rađanje djece, Crkva svojim zakonima - koji jasno pokazuju njenu pastoralnu skrb - nastoji tako urediti ovo pitanje da se s jedne strane osiguraju propisi božanskog prava, a s druge da bude zajamčeno spomenuto pravo na sklapanje ženidbe" (Vidi Motu proprio, De matrimoniis mixtis 7). Zato Crkva odvrća vjernike od mješovite ženidbe, a "sinne expressa auctoritatis competentis licentia prohibita est" (CZ, kan. 1124). Ipak, brak dvoje kršćana različite vjeroispovijesti, ako zaista kršćansku vjeru žive, ima posve dugačiji, čvršći temelj za jedinstvo života i odgoja u Kristu nego takav brak u kojemu je jedna strana katolik samo izvana, dok joj je život usmjeren samo na cvozemaljske stvarnosti.

Mješoviti brakovi velik su izazov traženju potpunog jedinstva među kršćanima. Ujedno mogu biti prilika za dublje međusobno upoznavanje i razumijevanje među različitim kršćanima, za međusobnu pomoć u nastojanju oko vjernosti Kristu u vlastitoj Crkvi i mogu tako odstranjivati stoljetne pregrade nepovjerenja. Pripremanje mješovite ženidbe može omogućiti predstavnicima Crkava međusobno susretanje i upoznavanje. Tako mogu mješoviti brakovi imati neko ekumensko značenje u današnje vrijeme. Ujedno se u njima odražava prvotno dostojanstvo braka, pravi su sakrament i djelotvoran znak Kristove prisutnosti i njegove otkupiteljske moći.

4. Odgoj djece je dužnost koja obavezuje savjest oboje bračnih drugova, pa će kod ispunjavanja te dužnosti svakako nastati teškoće. Katolička je strana dužna, "ne samo ustrajati u svojoj vjeri, nego po mogućnosti pobrinuti se također da djeca budu krštena i u istoj vjeri odgojena i da primaju sva pomagala za vječno spasenje koja kat. Crkva dijeli svojoj djeci" (Apost. pismo Matr. mixta). O svim stvarima odgoja moraju se takvi roditelji iskreno porazgovoriti i pred Bogom se odlučiti da će djecu tako odgajati da bi mogla živjeti kao pravi kršćani. Više nego svi propisi u tome ih veže njihova savjest. Međusobna ljubav i životna mudrost omogućit će im da oblikuju kršćansku osobnost djece na zajedničkom temelju koji predstavljaju: zajedništvo Duha Sv. i Isusa Krista, Božja riječ, osnovne kršćanske istine i dužnosti, osnovni zahtjevi kršćanskog morala, zapovijed ljubavi, molitva i bar djelomično sakramentalno zajedništvo.

Ako se mješoviti brakovi budu uređivali prema navedenim načelima, uvjereni smo da će to takvim obiteljima pomoći da budu istinski sretne i plodne u svakom dobru.

Vjernici koji su po savjesti odlučili sklopiti mješovitu ženidbu, neka se pravovremeno i s potpunim povjerenjem obrate svojim dušobrižnicima koji

će pomoći da se sve uredi za valjani brak, potpunije ih poučiti o dužnostima i pravima u mješovitom braku, dati im upute i pružiti im potrebnu pomoć. Dušobrižnik će stoga poučiti vjernike "da Crkva ne može nikada za katoličku stranku ukinuti obaveze koje, prema raznim prilikama, nalaže božanski zakon, to jest sam red spasenja koji je Krist uspostavio". Zato će također spomenuti vjernike da je "dužnost katoličkog bračnog druga da sačuva svoju vjeru, te mu stoga nije nikad dopušteno izložiti se bližoj opasnosti da nju izgubi" (Vidi Motu proprio, De matrimoniis mixtis, 9).

Dodatak: O braku katolika s nekršćaninom

Brak katolika s nekršćaninom treba razlikovati od kršćanske mješovite ženidbe, budući da u takvu braku ima manje zajedničke vjerske osnovice, ili ona uopće ne postoji.

Kanonski pravilno sklopljen brak između katolika i nekršćanina je valjan i ima svoje dostojanstvo.

Budući da su razlike i poteškoće u takvoj obitelji veće, Crkva od takvih ženidaba snažnije odvraća; ipak onima, koji su se po savjesti za takav brak odlučili, s ljubavlju pomaže.

Kršćanska strana dužna je u takvu braku s Božjom pomoću brinuti se da sama ustraje u vjeri, živi bračni i obiteljski život prema kršćanskim načelima, da s ljubavlju utječe na bračnog druga i da odgaja djecu u kršćanskom duhu.

II. PRAKTIČNE UPUTE

A) Priprava na mješoviti brak

1. Svaki dušobrižnik neka se istinski potruži da se uživi u novi duh međusobnih ljudskih, vjerskih i crkvenih odnosa kojim odlišu II. vatikanski koncil i kasnije crkvene odredbe (usp. ED, I i MM). Bez tog novog duha ne može se pravo pripremati na mješovite brakove niti se za takve obitelji pravilno brinuti.

2. Kod daljnje priprave na brak, na tečajevima i u vjeronaučnim grupama treba govoriti o mješovitim brakovima, osobito tamo gdje ljudi pomiješano žive, i to u duhu ekumenskog pokreta, kao što je to izraženo u prethodnim temeljnim načelima.

Mlade treba napose poučiti kako je istinska opasnost za njihovu vjeru i spasenje, kao i za njihovu buduću djecu, ako se vjenčaju s osobom koja ima neodgovoran odnos prema osnovnim pitanjima života i poštenja, pa pripadala bilo kojoj vjeri ili vjeroispovijesti.

3. O kršćanskim mješovitim brakovima treba govoriti sa svim poštovanjem prema otajstvu kršćanskog braka, koje je u njima ostvareno. Sigurno je da treba jasno prikazati dužnosti katoličke strane, a također i poteškoće koje mogu u mješovitom braku zbog toga nastati. Treba i protumačiti zašto Crkva odvraća vjernike od sklapanja mješovite ženidbe. Mlade koji namjeravaju sklopiti mješoviti brak treba također upozoriti da se s povjerenjem i pravovremeno obrate dušobrižniku kako bi ih mogao što bolje pripremiti na kršćanski život u mješovitom braku.

4. Pripravu na mješoviti brak ne smijemo nikada shvatiti olako, jednc-

strano i samo pravno, nego s očinskom brigom i poštivanjem druge strane. Nadasve moramo pokazati svestranu spremnost da pomognemo kako bi brak bio ne samo valjan i dopušten nego i sretan i plodan u svakom dobru.

Neka katolički dušobrižnik tako postupa i onda kada se brak neće sklapati u katoličkoj Crkvi, ili ako zaručnici, nakon iskrenog razmišljanja pred Bogom, neće moći dati svih garancija koje katolička Crkva očekuje. Svaka svećenikova riječ i njegov stav neka pokazuje poštovanje prema njihovom uvjerenju, prema nekatoličkoj vjeroispovijesti, a osobito iskrenu volju da čini samo ono što je na dobro njima i njihovoj budućoj obitelji.

Na neposrednu pripravu za brak neka dolaze, ako je ikako moguće, uvijek oba zaručnika zajedno. Tako će nekatolička strana bolje upoznati našu nauku o veličini toga sakramenta, o smislu i ljepoti bračnog i obiteljskog života, o dužnostima i obećanjima katoličkog zaručnika, o zajedničkom kršćanskom odgoju i o daljnjoj brizi Crkve za njihovu obitelj.

Pri tom se valja brižno čuvati svakog, pa i prividnog prozelitizma.

5. Katolički dušobrižnik neka pomaže svojem vjerniku da upozna zajedničke kršćanske vrednote u Crkvi njegova zaručnika. U duhu dekreta o ekumenizmu neka mu ukaže na mogućnost zajedničke molitve, slušanja Božje riječi i možebitne mogućnosti sudjelovanja u bogoslužju. Katolička strana neka vjeru svoga bračnog druga bar u osnovama poznaje i istinski poštuje, a neka uzastoji da i nekatolička strana pravilno upozna i poštuje katoličku vjeru.

Takvom poukom i takvim stavom rast će pravo kršćansko jedinstvo u obitelji i mjesnoj crkvenoj zajednici.

6. Priprava na mješoviti brak spada na obje Crkve zaručnika. Lijepa je prilika za različite bratske kontakte među svećenicima obiju vjeroispovijesti.

Katolički dušobrižnik neka pozove, ako je moguće, predstavnika druge Crkve da sudjeluje u pouci i sa svoje strane pomogne boljem upoznavanju zajedničke kršćanske baštine.

Sam neka također sudjeluje, ako bude pozvan, u pripravi kod predstavnika druge Crkve, ako on posebno priprema svojeg vjernika na brak. Stvoreno i bez prikrivanja neka iznese katoličku nauku i shvaćanje braka, obitelji i vjerskog odgoja.

Iz takvih bratskih dodira među svećenicima rasti će međusobno poznavanje i poštovanje, te jedinstvo i mir među Kristovim učenicima.

7. Dušobrižnik je dužan poučiti svojeg vjernika kako će živjeti da bi i u novim prilikama ostao posvema vjeran svojoj vjeri i Crkvi. "Katolička stranka se mora izjasniti da je spremna otkloniti opasnost gubitka vjere i dati iskreno obećanje da će svim silama nastojati da se djeca krste i odgoje u katoličkoj Crkvi" (CZ, kan, 1125, 1).

Katolik mora svome dušobrižniku iskreno obećati da će se u toj stvari truditi, a nekatolička strana mora biti o toj stvari, radi poštenog pristupa, obaviještena. Ako nekatolik nije prisustvovao zajedničkoj pouci, neka ga obavijesti zaručnik sam.

Na Biskupsku konferenciju spada odrediti način na koji će se davati ove izjave i obećanja, koja se uvijek traže, i odrediti način na koji će postojati sigurnost o njima za vanjsko područje i kako će se o tome obavijestiti nekatolička stranka (CZ, kan. 1126).

Naša BKJ (Izvršne odredbe za mješovite brakove od 24. IX. 1970.) na na-

šem području traži za katoličku stranku i pismeno obećanje, a od nekatoličke stranke se ne traži nikakva pismena izjava. O pitanju krštenja djece, vjerskog odgoja, primanja sakramenata i vršenja vjerskih dužnosti neka se zaručnici pravovremeno, prije vjenčanja, otvoreno i iskreno porazgovaraju da ne bi to bio izvor razdora i opterećenja savjesti bilo kojega od njih, a za djecu razlog vjerske ravnodušnosti. Usvojeni obrazac ostaje i dalje na snazi.

8. "Obje strane treba poučiti o svrhama i bitnim svojstvima braka i nijedna strana ne smije tih bitnih svojstava isključivati (Can. 1125,30). Katolik ne može sklopiti valjanog braka koji ne bi imao bitna svojstva kršćanskog braka jer je kršćanski brak ujedno sakrament. Također je i ukrepljenje u kćijenu (Sanatio in radice) nemoguće bez bitnih svojstava.

9. Kod zapisnika za vjenčanje treba zasnjeodočiti, za obje strane podjednako, krštenje i slobodno stanje. Ako nekatolik ne može donijeti krsni i slobodni list, treba postupati jednako kao i kod katolika koji nemaju tih dokumenata.

Katolički dušobrižnik neka svojem vjerniku izda potrebne dokumente. Ako ikako može neka mu pomogne da sklopi valjan kršćanski brak.

Neka ga pouči, ako može, kako da i u takvim iznimnim prilikama živi kao katolik i kako da se trudi s ljubavlju i mudrošću u novoj obitelji predstavljati otajstvo Crkve.

10. BKJ određuje potrebu i broj oglasa; neka se vjeroispovijest pri oglasima ne pominje.

11. Prije vjenčanja mora katolik dobiti od biskupa dopuštenje od zabrane različitosti vjeroispovijesti (Can. 1124).

Dopuštenje traži u ime zaručnika dušobrižnik koji mora pri tom navesti istinite i ozbiljne razloge za takav brak. Ujedno mora obavijestiti: da je katolička stranka bila poučena o svojim dužnostima, da je obećala iskreno nastojati da te dužnosti ispuni, da je nekatolička stranka o tomu obaviještena.

Dodatak o pripravi braka s nekršćaninom

Način priprave je sličan kao i postupak. Promijeniti treba ono što traži sama stvar. Oprost od zabrane različite vjere potreban je za valjanost braka (Can. 1086).

B) VJENČANJE

1. Mješoviti brakovi sklapaju se vjenčanjem u crkvi prema kanonskom obliku i propisanom obredu u novom obredniku za vjenčanje.

Biskupi mogu dopustiti i vjenčanje s Misom. Dopuštenje daju ako je i nekatolička stranka s time suglasna.

U iznimnim slučajevima može biskup prema Ekumenskom pravilniku dopustiti (t. 44 i 55) pričest i nekatoliku, ako je pravilno pripremljen i ako ima iskrenu vjeru u istinitu Kristovu prisutnost u euharistiji.

2. Ako se zaručnici po savjesti odluče za vjenčanje u drugoj kršćanskoj Crkvi, neka dušobrižnik za katolika pravovremeno i obrazloženo pristigne

dopuštenje od biskupa.

Vjenčanje pred svećenikom istočne Crkve (npr. pravoslavnim) je valjano i bez dopuštenja. Ono se traži samo radi dopuštenosti.

Vjenčanje pred predstavnikom kakve zapadne rastavljene Crkve ili crkvene zajednice (npr. evangelici, baptisti) je bez dozvole, odnosno dispense od kanonske forme, nevaljano. Vjenčanje mora biti povezano s vjerskim obredom, inače takvo vjenčanje biskupi Jugoslavije ne dopuštaju.

3. Nije dopušteno isti brak dva puta sklapati, tj. ponovo izražavati pristanak pred drugim vjerskim predstavnikom.

Nije dopušteno da bi katolički i drugi vjerski predstavnik istovremeno zajedno tražili pristanak zaručnika (Can. 1127, par. 3).

Zaručnici smiju ići u obje crkve, ako se u jednoj obavi vjenčanje, a u drugoj prikladne molitve ili bogoslužje koje ne smije biti niti imati oblik novog sklapanja braka. O tome se moraju predstavnici Crkvi međusobno iskreno porazgovoriti.

4. Katolički dušobrižnik neka vjenčanje pravilno upiše u svoje matične knjige. Neka upiše i oprostke koji su dani.

Valjano vjenčanje pred vjerskim predstavnikom druge Crkve neka također upiše u matičnu knjigu ali bez rednoga broja. Kada s biskupskim dopuštanjem daje otpusnicu, neka predstavnika te Crkve zamoli da ga o sklopljenom braku sam ili preko povjenčanih zaručnika službeno obavijesti.

Dušobrižnik neka obavijesti Crkvu nekatoličke strane o sklopljenom braku. To zahtijeva pravednost i međusobno poštovanje.

Dodatak o vjenčanju s nekršćaninom

Vjenčanje se vrši u crkvi ili u drugoj prikladnoj prostoriji prema osobitom obredu u novom obredniku vjenčanja.

C) BRIGA CRKVE ZA OBITELJI MJEŠOVITIH BRAKOVA

1. Dušobrižnik neka na osobit način održava očinsku vezu sa svim obiteljima mješovitih brakova u svojoj župi. O tome neka se porazgovori već kod vjenčanja. Tako će im pomoći da kršćanski žive i djecu pravo odgajaju i da katolička stranka sačuva vjernost svojoj Crkvi.

Ako se obitelj preseli u novu okolinu gdje će katolicima biti teže ispunjavati svoje dužnosti, neka učini za njih što god može i mora da bi i tu bili svjedoci ljubavi i jedinstva u Kristu i Duhu Svetom.

Sve što svećenik čini i poduzima neka bude uvijek ispunjeno poštovanjem prema drugoj vjeroispovijesti. Sam neka prema potrebi i mogućnosti pomaže da bi i nekatolički bračni drug živio iz istine i milosti koju dobiva u svojoj Crkvi.

2. Pitanje zajedničkog sudjelovanja u bogoslužju i također izuzetnog primanja euharistije neka rješava mudro i velikodušno prema Ekumenskom pravilniku i biskupovim uputama da ne bi uskratio potrebnih pomagala milosti, a ujedno da ne bi izazvao negodovanje druge Crkve zbog prividnog ili stvarnog prozelitizma.

3. Ako su djeca katolički krštena i odgojena neka budu prikladno također poučena da su iste osnovne istine i vrednote izražene i u drugoj Crkvi.

Ako su djeca krštena i odgojena u nekatoličkoj vjeroispovijesti, zato što katolik nije mogao ispuniti svoje obećanje, neka dušobrižnik katoličkog vjernika potpomaže da i u tim prilikama ustraje u katoličkoj Crkvi, ostane svjedokom njezinih duhovnih vrednota i da ih na prikladan način posreduje svojoj obitelji.

4. Ako je koji mješoviti brak bio prije ili sada sklopljen nevaljano, neka se dušobrižnik brine i trudi, ako ikako može, da se postigne valjanost braka. Tako neće savjest katoličkog vjernika biti opterećena, a sakramentalna milost biti će izvor novih sila za kršćanski život, pravu obiteljsku sreću i spasenje.

Iako Matr. mixta 15 kaže: "Ukidaju se sve kazne koje su određene u Kodeksu kanonskog prava, kan. 2319; za one pak koji su već potpali pod te kazne, prestaju njihove juridičke posljedice, dok ostaju na snazi obaveze o kojima se govori pod br. 4." - ipak za ove obaveze novi Kodeks u can. 1366. određuje: "Roditelji ili skrbnici, koji daju svoju djecu krstiti ili odgajati u nekatoličkoj Crkvi, neka se kazne cenzurom ili drugom prikladnom kaznom".

Mjesni ordinarij može podijeliti ukrepljenje u korijenu za mješoviti brak, ako su ispunjeni svi potrebni uvjeti kanona 1161 - 1165.

5. U svim sumnjivim ili težim slučajevima, osobito kada se radi o rastavljenima, nekatolicima (civilno ili crkveno rastavljeni) neka se dušobrižnik obrati na svoj biskupski ordinarijat koji će mu u tim pitanjima pružiti potrebnu pomoć, također i preko svojih ekumenskih suradnika.

Katolička Crkva u Jugoslaviji želi istinski i na području mješovitih ženidaba promicati mir i jedinstvo među svim kršćanima i svim ljudima dobre volje te svima pomagati da bi lakše mogli pravo živjeti i postići spasenje. Time ispunjava volju svoga Božanskog Utemeljitelja i širi Božju slavu.

Napomene

1. - Dekret o ekumenizmu, Dekret o istočnim katoličkim Crkvama, Deklaracija o vjerskoj slobodi, Deklaracija o kršćanskom odgoju, Pastoralna konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu, Dogmatska konstitucija o Crkvi, Ekumenski direktorij (ED).
2. - Ekumenski pravilnik I. dio, Matrimonii sacramenta iz g. 1967., Dekret: Crescens matrimonium, Apostolsko pismo: Matrimonia mixta 1970.
3. - Zakonik crkvenog prava (CZ, kan. 1124 -1129).
4. - Izvršne odredbe o mješovitim brakovima koje je prihvatila Biskupska konferencija Jugoslavije 24. IX. 1970.
5. - Uzete su u obzir i pastoralne upute drugih Biskupskih konferencija, osobito belgijske (Dc, 20. XII. 1970., str. 1576).

Okružnice Biskupskog Ordinarijata - Mostar

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

MOSTARSKO-DUVANJSKA I MRKANJSKO-TREBINJSKA BISKUPIJA

Biskupski Ordinarijat, Šetalište JNA 18, YU-79000 Mostar

YU-89000 Mostar

Šetalište JNA 18

Tel. (088) 55-473

OKRUŽNICE BISKUPSKOG
ORDINARIJATA MOSTAR
ZA ŽUPNE UREDE NAŠIH
BISKUPIJA U HERCEGOVINI

Broj: 884/84.

dne: 23.08.84.

Predmet: Izvještaj o proslavi "21. svjetskog dana molitve za zvanja"

Tajništvo BKJ svojim dopisom br. 19/BK-84-ad zamolilo je sve Ordinarije da dostave izvještaj o poduzetim i ostvarenim inicijativama u vezi s proslavom i održavanjem "21. svjetskog dana molitve za zvanja". Ovaj je Ordinarijat dostavio blagovremeno svim župnim uredima poruku Svetog Oca upućenu svima nama za ovaj dan uz prigodni plakat. Isto tako svima su dostavljeni potrebni materijali izdani od "Djela za zvanja" nadbiskupije Zagrebačke. Našim pismom br. 513/84. od 03.05.84. upućeno je svima na razmišljanje "Duhovna zvanja u misijskim zemljama...".

Ordinarijat je svojim pismom br. 697/84. od 21.06.84. Tajništvu BKJ dao kratki prikaz što je poduzeto od strane Ordinarijata prigodom "21. svjetskog dana molitve za zvanja".

Da bi naš Izvještaj Tajništvu BKJ, koje će o ovome svemu izvijestiti Svetu Kongregaciju za katolički odgoj, bio što potpuniji, molim sve župnike da odmah po primitku ovog Službenog vjesnika dostave svoj izvještaj o svemu poduzetom i učinjenom povodom ovoga dana za kojeg se traži izvještaj.

+ Pavao, biskup

Broj: 885/84.

Izvještaj o "Jubilarnoj godini Otkupljenja"

Apostolska Nuncijatura iz Beograda je po nalogu državnog tajništva Svete Stolice, svojim pismom br. 5696/84 zatražila da joj se dostavi izvještaj o proslavama i obilježavanju Svete Godine Otkupljenja.

Da bi izvještaj ovog Ordinarijata Apostolskoj Nuncijaturi za Svetu Stolicu bio što potpuniji i vjerniji to sve župnike molim da i za ovaj naš izvještaj dostave svoje izvještaje o proslavi Svete Godine Otkupljenja.

+ Pavao, biskup

Naša biskupija na Nacionalnom Euharistijskom Kongresu (NEK)
u Zagrebu i Mariji Bistrici

Broj: 888/84.

Našim dopisom br. 838/84. od 13.08.84. uz koji smo svim župnim uredima u Biskupiji dostavili dopis Tajništva Središnjeg odbora NEK-a sa programom, potaknuli smo ponovno sve da svaka župa, u okviru svojih mogućnosti pođe na ovaj naš veliki crkveni skup zahvale, molitve, vjere, nade i ljubavi.

Otvaranje NEK-a bit će 8. rujna 1984. godine u zagrebačkoj katedrali u 17.00 sati. Neka toga dana u 17.00 sati svako crkveno zvono, na crkvi, kapelici ili bilo gdje se nalazi, označi početak NEK-a zvonjenjem ili slavljenjem u trajanju najmanje 5 minuta, kao znak početka kongresnog slavlja.

U petak 7. rujna preporučam svima post i nemrs da bi tom pokorom izmolili od Boga Njegovu milost i blagoslov za što bolji uspjeh NEK-a.

Svaki će župnik uz svoj izvještaj o Župnom euharistijskom kongresu Ordinarijatu dostaviti izvještaj i o sudjelovanju na NEK-u (broj sudionika, način putovanja, sudjelovanja.....).

Svaka župa koja sudjeluje na NEK-u neka ponese svoj župski natpis - ploču sa imenom župe, a ispod župe neka se stavi MOSTAR - ime biskupije. Po mogućnosti neka barjaktar župe bude u narodnoj nošnji kraja i neka se on sam priključi velikoj tabli na kojoj će stajati ime naše biskupije da bi tako sudjelovao u ulaznoj povorci. Sve župe Gospi posvećene neka naprave okrugle transparente-natpise sa Gospinom slikom župe.

U našoj su biskupiji slijedeće župe posvećene Gospi:

Dračevo - Uznesenje BDM, Goranci - Uznesenje BDM, Gradac - Uznesenje BDM, Hrasno - Bezgrješno Začeće, Jablanica - Bezgrješno Začeće, Klobuk - Pomoćnica Kršćana, KATEDRALA - Majka Crkve i Kraljica neba i zemlje, Neum - Pohodenje BDM (Gospa od zdravlja), Nevesinje - Uznesenje BDM, Polog - Rođenje BDM, Posušje - Bezgrješno Začeće, Prisoje - Uznesenje BDM, Ravno - Rođenje BDM, Seonica - Uznesenje BDM, Široki Brijeg - Uznesenje BDM, Tihaljina - Bezgrješno Začeće, Trebinja - Uznesenje BDM, Trebinje - Rođenje BDM, Veljaci - Pohodenje BDM (Gospa od zdravlja), Vinica - Rođenje BDM, Zagorje - Pohodenje BDM (Gospa od zdravlja). Ako koja od gore navedenih župa bude išla na NEK neka na okrugli transparent od drveta veličine r=50 cm naslika sliku Gospe svoje župe i natpis župe.

Svećenici koji želite koncelebrirati u svečanoj kongresnoj Misi ne zaboravite ponijeti sve potrebno za koncelebraciju.

Svima koji putuju na Kongres, svećenicima i vjernicima, želim sretan put i povratak svojim domovima, a onima koji ostaju kod svojih kuća upućujem poziv na molitvu za što bolji uspjeh NEK-a.

Na sve zazivam blagoslov Trojedinoga Boga i sve pozdravljam šaljući svima svoj biskupski blagoslov!

+ Pavao, biskup

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET U ZAGREBU
Facultas theologica zagrebiensis
41001 Zagreb, Kaptol 29/II, p.p. 549

A R H I V
BISKUPSKOG ORDINARIJATA
MOŠTAR

Broj: 751/84 Dne 10. 7. 1984.

Br. 404/84

Zagreb, dne Petrovo 1984.

Predmet: APEL KRŠĆANSKOJ JAVNOSTI
ZA GODIŠNJU POMOC KATOLIČKOM BOGOSLOVNOM FAKULTETU U ZAGREBU
(3. nedjelja rujna - 16. IX)

Svim župnicima i upraviteljima crkava,
svim župskim i redovničkim zajednicama,
svim vjernicima i ljudima dobre volje.

Draga braćo i sestre!
Prijatelji!

Godine 1976. biskupi su hrvatskog jezičnog područja na proljetnoj Biskupskoj konferenciji ustanovili rujansku kolektu, skupljanje vjerničkih darova za potrebe Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu. Otada se ta kolekta obavlja svake godine s velikim odazivom duhovnih pastira i vjernika. Poduprti dobrotom naših biskupa i Vašim razumijevanjem i ove se godine obraćamo Vašoj ljubavi. To će se skupljanje ove godine obaviti treće nedjelje u rujnu (16. IX).

Katolički bogoslovni fakultet najviša je znanstvena ustanova Katoličke crkve u Hrvata, jedina te vrste. Njegovi korijeni sežu duboko u povijest. Godine 1969. proslavio je zajedno sa zagrebačkim Sveučilištem tristogodišnjicu svojeg postojanja na sveučilišnoj razini.

Fakultet je god. 1952. isključen iz zagrebačkog Sveučilišta. Tada se za nj zauzela naša Biskupska konferencija. Osigurala mu je novi crkveni status koji je državna vlast primila na znanje. No kako je za djelatnost takve ustanove potrebna i materijalna baza, naši biskupi otada vode brigu kako da se dalje osigura opstanak i razvoj našeg Fakulteta. Stoga su godine 1976. ustanovili rujansku kolektu. Prvi je proglas napisao naš uzoriti gospodin kardinal Franjo Kuharić koji je po službi i Veliki kancelar Fakulteta. On piše: "Mi, biskupi hrvatskog jezičnog područja, kao i oni koji osjećaju potrebu opstanka i razvitka zagrebačkog Bogoslovnog fakulteta, odlučili smo da u ime Božje i s povjerenjem u velikodušnost naših vjernika pokucamo na srca svih kršćanskih vjernika u našim biskupijama. Znamo da će se naći značajan broj vjernih kršćanskih obitelji i pojedinih katolika koji će uvidjeti važnost i potrebu te najviše naše znanstvene ustanove i biti spremni da svojim darom pritegnu u pomoć." Naši kršćanski vjernici doista su velikodušno odgovorili na poziv naših biskupa te iz godine u godinu uvijek iznova svojim darovima podržavaju tu inicijativu. Naš Fakultet redovito obavještuje biskupe i vjernike o njihovim darovima s kojima raspolaže ovisno o crkvenim vlastima.

Dragi prijatelji!

Preporučujemo se i ovom zgodom Vašoj dobroti i ljubavi. Ujedno Vam se još jednom najtoplije zahvaljujemo za dosadašnje iskaze Vašeg razumijevanja.

Zahvaljujemo svim našim biskupima i nadbiskupima, redovničkim poglavarima i poglavaricama, župskim i samostanskim zajednicama i napose - često bezimenim - velikodušnim pojedincima.

Oslanjamo se i opet na riječ sv. Pavla: "Svatko neka daje kako je srcem odlučio. Ne sa žalošću ili na silu. Bog ljubi vesela darivatelja!" (2 Kor 9,7)

Predarežljivi Bog neka Vam bude nagraditelj!

DEKAN FAKULTETA
Dr. Bonaventura Duda
(Red. prof. Dr. Bonaventura Duda)

EUHARISTIJSKI KONGRESI

Kao što smo u prošlom broju Vjesnika naveli:

- Biskupi Vrhobosanske metropolije uputili su 5. kolovoza 1983. vjernicima naše metropolije poslanicu za euharistijsku godinu 1983/84. Biskupi otvarajući u Metropoliji godinu Euharistije stavili i cilj te godine: "u njoj želimo mi, vaši biskupi, sa svima svećenicima i ostalim vjernicima još više potaknuti euharistijski život, produbiti svijest o nenadoknadivosti Euharistije u životu i poslanju svakoga od nas i tako učiniti da Kristovo otkupiteljsko djelo u nama bude što plodonosnije."

Sad kad su iza nas naši euharistijski kongresi koje smo tokom ove godine slavili kao župske, dekanatske i biskupijske, možemo reći Bogu hvala. Pokazalo se naime da nam je Bog po ovim kongresima dao svoju milost koju je vjerni Božji narod s ljubavlju, vjerom i poštovanjem primio.

I za svećenike dobre poznavaoce župa i naroda bio je iznad očekivanja odziv vjernika, njegov pobožnost i primanje svete Pričesti. Narod je shvatio da je dio crkve koja je i crkva grešnika, i crkva pokornika i spašenika.

Jedan bi vid napose trebalo istaknuti kod ovih naših euharistijskih proslava a to je jedinstvo. Kako je lijepo bilo vidjeti da se na pojedinim župskim kongresima u koncelebriranoj svetoj misi nađu svi župnici dekanata i pred licem Božjim i pred svojim narodom svjedoče ljubav i zajedništvo. To se očitovalo i na našim biskupijskim kongresima u Trebinju 17.6. a napose u Mostaru 15.7. Sveta misa je doista zajedničko slavlje u kojem svi sinovi Božji se osjećaju kao Božja obitelj i očituju se svijetu kao jedno srce, jedna duša, koji primaju jedno tijelo i krv. Zato svaka podjela i individualizam protivan je onom zajedničkom sudjelovanju kod stola Gospodnjeg.

Jedinstvo se oblikuje u Kristu a vidljivo je u onima koje je on postavio za vođe svog naroda u papi i biskupu. Nemoguće je slaviti istinitu Euharistiju a da se ne bude u zajedništvu s papom i dijecezanskim biskupom - obojica su spomenuta u Kanonu mise. Iz ovoga slijedi, kao što je istaknuo jedan dokument francuskog Episkopata da nitko ne može uistinu slaviti Euharistiju ako je u neslozi s biskupom u vršenju poslanja ili izboru načina života. Isto tako nijedna grupa ne može se smatrati crkvenom zajednicom ukoliko se poziva na nekog svećenika a ovaj odbija konkretna zahtjeva zajedništva s biskupom. /C.E.Françese, 11.6.1970/

Razdvojenosti zbog podjele sakramenta svete potvrde Ordinarij nije mogao predsjedati svim dekanatskim euharistijskim kongresima. Ipak je predvodio dekanatske kongrese u Čitluku 18.3; u Posušju 1.4; na Humcu 8.4; Stocu 29.4; u Mostaru 15.7. Ostalim kongresima u dekanijama predsjedali su područni dekani. Proslave su protekle u najljepšem redu i pobožnosti.

Euharistijski Kongres u Trebinju 17.6.1984.

Najavljeni euharistijski kongres u Trebinju 17.6.1984. proslavljen je u sklopu proslave tisućugodišnjice uspostave trebinjsko-mrkanjske biskupije, pa je i glavna svečanost obilježena ovim jubilejom.

Svetoj koncelebriranoj misi kojoj je predsjedao metropolit-sarajevski nadbiskup dr Marko Jozinović - bio je naš Ordinarij mons. Pavao Žanić - i, dubrovački biskup mons dr Severin Pernek i četrdeset svećenika. Veliki broj vjernika, od mnoštvo koje se tog dana okupilo u Trebinju, pristupilo je svetoj Pričesti.

Molitva, pobožnost i pjesma vjernog naroda duboko se dojmila napose prisutnih nekatolika. Činjenicom da je crkva BDM u Trebinju proglašena od sv. Stolice katedralnom crkvom trebinjsko-mrkanjske biskupije još je više uvećano ovo veliko slavlje.

Euharistijski Kongres u Mostaru 15.7.1984.

Biskupijski odbor za proslavu euharistijskog kongresa u Mostaru dao je svoje prijedloge za proslavu istog u Mostaru. O njima je biskup raspravljao s dekanima na sastanku 25.6.84. Odlučeno je da se pred kongres održi u župskim crkvama klanjanje pred Presvetim, a da se na nedjelju pred Kongres 8.7.84. govori o kongresu a posebno da se govori i moli za jedinstvo u crkvi. Iako je biskupijski odbor za proslavu predložio da Kongres bude prije podne u 10 sati, nakon rasprave na dekanatskom sastanku zaključilo se da je bolje da to bude poslije podne u 18 sati, da bi tako više svećenika i vjernika moglo prisustvovati.

Biskup je uputio svećenicima i vjernicima poziv za ovu proslavu u kojem među ostalim piše: "Biskupijski euharistijski kongres je prigoda gdje vanjskim načinom, svojim sudjelovanjem iskazujemo naše zajedništvo. Dodite iz svih župa u što većem broju. Svojim prisustvom bit ćete našoj cijeloj Biskupiji, a posebno gradu Mostaru, svjedočanstvo naše vjere, našeg zajedništva, a narodu Božjem radost i utjeha."

I osvanuo je 15. srpnja, sunčan i neobično topao i za Mostar, u kojem se tih dana temperatura penjala i na 42 stupnja. Bilo je bojazan da će i to utjecati kao i kasni sat početka proslave na sam kongres. Ipak već u prvim poslijepodnevrim satima počeli su stizati i prve grupe hodočasnika izvan Mostara. Svećenici su počeli ispovijedati u 17 sati. Mostarska katedrala bila je za ovu zgodu svečano ukrašena euharistijskim simbolom i slikom Majke Božje na pročelju katedrale, a u samoj katedrali uz oltar puno cvijeća. Skupilo se mnogo svijeta. Župe su bile predstavljene svojim župskim zastavama ili tablama s natpisom imena župe, koje će se kasnije u euharistijskoj procesiji lijepo vidjeti: Polog, Čitluk, Grabovica, Buhovo...

U Svečanoj koncelebranoj misi koju je predvodio otac biskup bilo je pedeset svećenika, među kojima dekan. Vidjeti toliko svećenika obučenih u bijelo misno odijelo u punoj svijetla i svijeta katedrale bilo je veoma lijepo. Mnogo naroda stalo je izvan katedrale u kojoj više nije bilo mjesta.

ZLATNA MISA

Don Mate Nuića i don Cvitana Radišića (1934 - 1984)

Među brojnim svečanostima koje smo u zadnje vrijeme proslavili u našim biskupijama ističe se svojom srdačnošću zlatni misnički jubilej naših vrijednih svećenika don Mate Nuića, župnika u Potocima i don Cvitana Radišića, župnika u Rašeljama.

Prije pedeset godina, 31.3.1934. primili su sveto svećeničko ređenje od nadbiskupa Šarića u Sarajevu. Mlade mise imala su obojica 2.4.1934. Don Cvitanu Radišiću propovijedao je fra Bono Jelavić a don Mati Nuiću pater Mato Filipović DI.

Velik je to događaj i za naše biskupije a i za naše svećenike. Naši jubilarci su željeli da ovaj njihov jubilej bude obilježen skromno i bez pompe, ali su ipak na nagovor nas svećenika pristali da to bude javno proslavljeno u župi Potocima u kojoj su obojica dulje vremena pastoralno djelovali: don Cvitan od 1943-1967. a don Mate od 1967. do danas.

Svečanost je upriličena u župnoj crkvi u Potocima na blagdan svetih slavenskih apostola Ćirila i Metodija 5.7.1984. Svetoj koncelebriranoj misi predsjedao je naš Ordinarij Msgr. Pavao Žanić, koji je pod misom i propovijedao. U koncelecijaciji je uz zlatomisnike sudjelovalo dvadesetak svećenika, među kojima spominjemo o. Marka Matića, provincijala DI a provincijala naše hercegovačke franjevačke provincije zastupao je o. fra Ivan Bebek, tajnik provincije. Na svetoj su misi bili još brojni svećenici, časne sestre, rodbina i prijatelji zlatomisnika kao i vjernici iz župe Potoci.

Biskup je u svojoj propovijedi govorio o uzvišenosti svećeničkog častičkog poziva, velikim obvezama koje taj poziv stavlja pred čovjeka koji je izabrao da slijedi Krista ali i o radostima koje Spasitelj pruža svojim svećenicima. On je zahvalio našim zlatomisnicima što su vjerno kroz pedeset godina služili Bogu i svom narodu i dali lijep primjer mladim naraštajima.

I naš nadbiskup dr Petar Čule želio je iskazati čast našim zlatomisnicima. Iako je tih dana bio bolestan smogao je snage da i on prisustvuje njihovoj zlatnoj misi i da im pod njom zahvali. Njegove su riječi bile od velikog duhovnog poticaja svim prisutnim svećenicima.

Nakon svete mise okupili smo se na prijateljskoj gozbi, što su je slavljenici pripremili za goste. Uz pjesmu, izmjenjivale su se brojne zdravice i govori. Naš je Ordinarij čestitao zlatomisnicima ističući uz njihove ljudske odlike i njihov uzorni svećenički život koji su živjeli kroz ove duge godine, unatoč brojnim teškoćama koje su im stajale na putu, pa i onda kad je i vlastiti život trebalo izložiti, da se dokaže ljubav prema Bogu i svom narodu.

Čestitke u ime Isusovaca, kod kojih su naši zlatomisnici svršili svoje školovanje, izrekao je lijepim riječima provincijal otac Marko Matić. U ime odsutnog provincijala o. fra Joze Pejića pozdrave i čestitke braće hercegovačkih franjevac prenio je tajnik provincije o. fra Ivan Bebek.

Zlatomisnicima je u ime dijecezanskog klera naših biskupija čestitao generalni vikar don Ante Brajko koji je istaknuo dobrotu i ljubav prema svećeništvu naših jubilaraca kao velik primjer i poticaj našim svećenicima.

Na kraju su i jubilarci zahvalili dragom Bogu na iskazanim milostima, zahvalili našim biskupima i svima koji su uzveličali ovo njihovo slavlje. Njihov osvrt na prošle godine bio pozitivan u svakom pogledu.

Ovom prilikom su naši svećenici uručili našim slavljenicima darove kao znakovi našeg priznanja i zahvalnosti za njihovih pedeset godina odane službe Gospodinu.

Našim dragim slavljenicima želimo od Boga dobro zdravlje pa da mognu još služiti Bogu i narodu.

Telegram sv. Oca

Sveti Otac papa Ivan Pavao II uputio je također čestitke i svoj apostolski blagoslov zlatomisnicima. Za njih je to bila najdraža čestitka. Hvala svetom ocu na ovom znaku pažnje za naše drage jubilarce.

Srebrema misa don Tadije Pavlovića (1959-1984)

Čestitamo srebreći misničkom jubileju našem svećeniku don Tadiji Pavloviću, župniku župe Gradina. Ad Multos annos!

PODJELA SLUŽBI I REĐENJA

Podjela služba u Bogosloviji u Sarajevu

Preuzvišeni nadbiskup vrhbosanski dr Marko Jozinović podijelio je dana 22.6.1984. u sjemenišnoj crkvi u Sarajevu službe bogoslovima. Od naših bogoslova tog dana primili su slijedeći službe:

- Među kandidate za đakonat i prezbiterat primljeni su bogoslovi: Ivica Ivanković, Milenko Majić, Željko Majić, Vinko Puljić, Petar Rajić /svi bogoslovi druge godine/.
- U službu čitača postavljeni su bogoslovi: Vinko Raguž/III godina/ i Marko Barišić/IV godina/.
- U službu akolita postavljeni su bogoslovi 4. godine: Marko Barišić, Antun Pavlović, Ivan Štironja, Velimir Tomić.

Našim bogoslovima čestitamo na primljenim službama i želimo da se ozbiljno spremaju na sveti red svećeništva.

SVEĆENIČKO REĐENJE u MOSTARU

I u našoj je katedrali kao i diljem katoličkog svijeta bilo sveto svećeničko ređenje na blagdan svetog Petra i Pavla 29.6.1984. Svećeničkom ređenju u mostarskoj katedrali pristupili su naši prošlogodišnji đakoni. I to za mostarsko-duvanjsku biskupiju: Anđelko Planinić/župa Gradina/ i Ljubo Planinić/župa Gradina/ a trebinjsko-mrkanjsku biskupiju: Božo Goluža/župa Aladinići/.

Ređenje je podijelio naš Ordinarij mons. Pavao Žanić. U svetoj misi su uz Oca biskupa misili župnici ređenika don Tadija Pavlović i don Ante Đerek, don Petar Vrankić u ime Bogoslovije u Sarajevu, gdje su mladomisnici studirali, u ime franjevačke provincije tajnik fra Ivan Bebek i još petnaestak naših svećenika. Na njihovom ređenju bio je prisutan njihov školski drug ovogodišnji mladomisnik banjalučke biskupije Marijan Stojanović, naši bogoslovi i brojne č. sestre.

Iako je bio radni dan, sunčan i topao, ipak se na ređenju okupio, pored roditelja i rodbine ređenika i velik broj vjernika, koji je s velikom pomnjom pratio obred ređenja i riječi biskupa, upravljene ređenima i vjernicima. Biskup je posebno zahvalio roditeljima mladomisnika što su svojim primjerom pomogli našim ređenima do oltara. On je istaknuo temeljnu ulogu pravog kršćanskog obiteljskog života u izboru svećeničkog poziva kao i u ustrajnosti u njemu. Poželio je da mladomisnici ostanu vjerni obećanjima koja su dali pred Bogom, svojim najbližima i pred vjernim pukom. To im je želio u ime mladih katedralne župe njihov predstavnik.

Na kraju svete mise mladomisnici su prisutnima podjelili mladomisnički blagoslov.

Na ručku izrečene brojne zdravice i čestitke. Najprije je katedralni župnik don Luka Pavlović čestitao mladomisnicima i njihovim roditeljima. U ime herc. franjevačke provincije ređenima je čestitao tajnik o fra Ivan Bebek a u ime profesora i studenata sarajevske bogoslovije prof. dr Petar Vrankić, koji je ujedno odgojitelj u bogosloviji. Na ručku su govorili i župnici mladomisnika don Tadija Pavlović i don Ante Đerek. Mladomisnicima su čestitali i don Mate Nuić i o fra Martin Planinić. Sve je prošlo u ugodnom raspo-

loženju i pjesmi. A na kraju je u ime mladomisnika zahvalio ocu biskupu i svim dobročiniteljima mladomisnik don Božo Goluža.

Želimo da naši mladomisnici u svom životu ne krivaju ni lijevo ni desno (kako je to u svom pozdravu istaknuo brat od jednog mladomisnika) nego da idu ravno u služenju Bogu i svom narodu.

SVEČENIČKO REĐENJE u JERUZALEMU

Isti dan 29.6.1984. zaređena su za svećenike i dva člana naše hercegovačke franjevačke provincije u Jeruzalemu: fra Ljubo Lebo i fra Nikola Vučić koji su bogoslovni studij završili u Jeruzalemu. Njihovu ređenju u Jeruzalemu prisustvovao je mnogopoštovani provincijal o. fra Jozo Pejić. Od srca čestitamo dvojici ređenika, njihovim roditeljima i našoj provinciji!

Naši su novi misnici već proslavili svoje mlade mise: don Ljubo Planinić 8.srpnja 1984. u Krehinu Gracu-Gradina; don Anđelko Planinić 22.srpnja 1984. u Krehinu Gracu-Gradina; fra Ljubo Lebo 22.srpnja u Posušju; don Božo Goluža 29.srpnja 1984. u Aladinićima.

Godišnjica smrti pok. don Marka Perića, Kotorskog biskupa

U utorak 5. lipnja ove godine navršilo se godina dana od smrti pok. don Marka Perića, biskupa kotorskog.

U kripti katedrale - koja je uređena i posvećena sv. Josipu a gdje je pokojni don Marko ukopan, Ordinarij je navečer 5. lipnja slavio sv. misu za pokoj njegove duše. U Koncelebraciji je sudjelovalo 15 svećenika a toliko ih je bilo i prisutno na misi s narodom, koji je ispunio kapelu sv. Josipa. Bila je prisutna i najbliža rodbina pokojnog don Marka. Vjernici su prije početka sv. mise postavili cvijeće na njegov grob i molili se.

Biskup je u svojoj homiliji u kratkim crtama podsjetio na uzorni svećenički lik pokojnika, istaknuvši u prvom redu njegova ljubav prema crkvi i njegov požrtvovni rad. A sve je to činio skromno i nenametljivo.

U subotu 9. lipnja došla je u Mostar grupa svećenika Kotorske biskupije, njih osmorica, predvođeni gen. vikarom msgr. om Gracijem Brajkovićem. Oni su se pomolili i koncelebrirali svetu misu za pokojnog svoga prerano preminulog biskupa. I ovom prilikom oni su o njegovom djelovanju u Kotoru, iako je bilo ograničeno bolešću, izrekli riječi pohvale i zahvalnosti.

Don Marko je doista bio uzoran svećenik. Zaslužio je napose naše biskupije i naš kler svojom ljubavlju i svojim radom. Njegov život i rad ne smije biti zaboravljen. Molimo braću svećenike ukoliko posjeduju kakvo pismo od don Marka da ih dostave na Ordinarijat. Isto tako da napišu svoje utiske o pokojniku, da bismo možda jedan put sve to mogli objaviti.

Prigodom njegove smrti izrečene su i napisane brojne pohvale o njemu. Osvrćući se na to pisanje jedan od najboljih poznavalaca našeg pokojnika, jedan časni svećenik napisao je te pohvale: "Nisu to isprazne fraze nego 100% istina i realnost. Uspomena na njega dugo će se sačuvati, ne samo u Hercegovini, nego i izvan nje. Zaslužio je."

Ovim njegovim riječima nema se šta oduzeti.

Pok. dr fra David ZRNO, profesor, misionar, župnik, gvardijan i komisar Hrvatskog Komisarijata u SAD i Canadi.

Fra David je preminuo u splitskoj bolnici 18. kolovoza 1984. godine u 88-oj godini života, 70-oj godini redovništva i 63-oj godini svećeništva kao član Hercegovačke franjevačke provincije.

Sveta Misa zadušnica bila je u samostanskoj župnoj crkvi u duvnu 20. kolovoza u 16.00 sati, pokopan je uz prisustvo velikog broja svećenika, časnih sestara i vjernika na mjesnom groblju Karaula u Duvnu. U ime biskupije Mostarsko-duvanjske i Trebinjske od pok. fra Davida oprostio se don Jozo Ančić, župnik Grabovice i dijecezanski konzultor.

Pok. don Ante Zrno, svećenik Mostarske biskupije bio je brat pok. fra Davida.

Pokoj vječni daruj mu Gospodine!